

15. MEDNARODNI FESTIVAL
VEČ ZNANJA ZA VEČ TURIZMA

Avtorji: Andraž Hiti, Valentina Kovačič, Patricija Štemberger in Jasmina Zafran

Šolsko leto: 2017/2018

Mentorica: Mojca Železnik Buda, univ. dipl. ekon.

ZAHVALA

Najprej se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali pri raziskovanju in izdelavi naše projektne naloge Kraška pravljica.

Zahvaljujemo se mentorici, prof. Mojci Železnik Buda, ki nas je usmerjala in nam nudila strokovno pomoč, hkrati pa nas spodbujala, da smo v izdelavo vložili veliko truda.

Posebna zahvala gre tudi gospe Magdaleni Svetina Terčon za izposojajo kostuma, ki tradicionalno predstavlja kraško pokrajino. Ne smemo pozabiti na vse ostale, ki so kakorkoli pripomogli k oblikovanju našega turističnega proizvoda.

Zahvaljujemo se tudi profesorici Maši Rolih za lektoriranje.

POVZETEK

Šolski center Srečka Kosovela Sežana
Gimnazija in ekonomska šola
Stjenkova 3, 6210 Sežana

Tel: +386 5 7311 280

Fax: +386 5 7311 289

E –pošta: ss.sežana-kosovel@quest.arnes.si

NASLOV RAZISKOVALNE NALOGE: Kraška pravljica

AVTORJI:

- Valentina Kovačič; valentincka.kovacic@gmail.com
- Jasmina Zafran; jasmina.zafran@gmail.com
- Patricija Štemberger; patricija.stemberger@gmail.com
- Andraž Hiti; andraz.hiti@gmail.com

POVZETEK

Dijaki 4. letnika programa ekonomski tehnik Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana smo izdelali raziskovalno-projektno nalogo z naslovom Kraška pravljica, ki je v skladu z razpisom tekmovanja Več znanja za več turizma Turistične zveze Slovenije na temo »Kultura in turizem«. Ideja je bila zasnovana predvsem s stališča, da ljudje po Sloveniji in tudi drugod zelo slabo poznajo naravno in kulturno dediščino Krasa oziroma natančneje Štanjela v središču Krasa. Naš turistični proizvod je inovativen, saj predstavlja značilnosti Krasa skozi pravljico. Vsaka pravljica na enostaven, predvsem pa interaktiven način predstavlja značilnosti in posreduje znanje tega predela. Vsebuje informacije, ki so turistu potrebne za spoznavanje turistične destinacije. Na ta način si bo turist lahko ogledal razne kulturne znamenitosti in doživel tradicijo Krasa. V ta namen smo se povezali z lokalnim okoljem, predvsem z občino Komen, turistično informacijskim centrom in nekaterimi obrtniki, ki nam bodo v pomoč pri izpeljavi pravljичnih točk, sami pa bodo lahko na ta način predstavljali in prodajali svoje lokalne produkte.

Ključne besede:

- kraška pravljica
- kultura in turizem
- inovativen turistični proizvod
- pravljичne točke

ABSTRACTS

Students of the 4th year of the economic technician programme at the School Centre Srečko Kosovel in Sežana have prepared a research – project task entitled "The Karst fairy-tale" in accordance with the notice of the competition More Knowledge for More Tourism of the Tourist Association of Slovenia on the topic "Culture and Tourism". The idea was based primarily on the point of view that people throughout Slovenia and also elsewhere are very poorly aware of the natural and cultural heritage of Karst, or more precisely, of Štanjel in the centre of Karst. Our tourist product is very innovative, as it presents the characteristics of Karst through a fairy-tale. Each fairy-tale presents and communicates the knowledge of this region in a simple and, above all, most innovative way. They contain information that a tourist needs to get to know well the tourist destination. In this way, the tourist will be able to see various cultural sights and experience the Karst tradition. To this end, we got in touch with the local environment, notably with the Komen municipality, the tourist information centre and some craftsmen who will help us implement fairy-tale points, and they themselves have the opportunity to present and sell their local products.

Keywords:

- Karst fairy-tale
- Culture and tourism
- Innovative tourist product
- Fairy-tale points

KAZALO

1	UVOD.....	1
1.1	PREDSTAVITEV IZBRANE TEME	1
1.2	UPORABLJENE METODE PRI RAZISKAVI.....	1
1.3	OPREDELITEV V RAZISKAVI UPORABLJENIH VIROV	2
2	RAZISKOVALNI DEL NALOGE.....	2
2.1	PRIMARNA RAZISKAVA	2
2.1.1	ANKETA.....	2
2.1.2	DOPISOVANJE.....	2
2.2	SEKUNDARNA RAZISKAVA	3
2.2.1	SPLETNA STRAN.....	3
3	OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA	4
3.1	TRŽNI CILJI IN ZASNOVA PROJEKTA	4
3.2	NAČRTOVANA PROGRAMSKA STRUKTURA	4
3.3	PREDSTAVITEV IDEJE	4
3.4	RAZČLENITEV PREDSTAVITVENE IDEJE IN OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA.....	5
3.4.1	KRAS (Nastanek Krasa).....	5
3.4.2	KAKO STA MIRO IN FRANCKO PRODAJALA VINO (Kulinarika).....	6
3.4.3	ZAČARANI GRAD (arhitektura).....	6
3.4.4	KAKO JE ŠKOCJANSKI KAPLANC POSTAL SVETI ANTON (Znane osebnosti).....	7
3.4.5	CESAR IN MLINAR (Življenje nekoč in danes).....	7
3.4.6	KAKO JE »RATALA« JAMA VILENICA (Podzemni svet)	7
3.4.7	ZAKAJ JE TAKA BURJA NA KRASU (živi in neživi svet)	8
3.5	TRŽENJSKI SPLET	8
3.5.1	IZDELEK OZIROMA STORITEV – PRODUCT (P 1)	8
3.5.2	CENA – PRICE (P 2).....	9
3.5.3	DISTRIBUCIJA – PLACE OF DISTRIBUTION (P 3).....	9
3.5.4	PROMOCIJA (P 4)	9
3.5.5	ČLOVEŠKI VIRI – PEOPLE (P 5).....	9
3.5.6	ORGANIZACIJA – PROCESS (P 6).....	9
3.5.7	FIZIČNI DOKAZI – PHYSICALEVIDENCE (P 7)	10
4	ZAKLJUČEK	10
5	LITERATURA IN VIRI.....	10
	PRILOGE.....	VI

KAZALO SLIK

Slika 1: Spletna stran Štanjel.....	3
Slika 2: Ferrarijev vrt	5
Slika 3: Ferrarijev vrt	5
Slika 4: Kraški pršut.....	6
Slika 5: Teran	6
Slika 6: Kraški med.....	6
Slika 7: Kraška hiša	6
Slika 8: Znane osebnosti Krasa	7
Slika 9: Stolp na vratih.....	7
Slika 10: Škocjanske jame.....	7
Slika 11: Lipicanci.....	8

1 UVOD

Dijaki 4. letnika smeri ekonomski tehnik smo v skladu z razpisom Turistične zveze Slovenije „Kultura in turizem“ izdelali raziskovalno-projektno nalogo z naslovom Kraška pravljica. Kras ima veliko turističnih privlačnosti, ne samo naravnih, zgrajenih, socialnih, ampak tudi veliko kulturnih. Naša ideja je predvsem širiti kulturo Krasa, saj menimo, da je izredno bogata in jo je treba ohranjati. V knjižnici smo zasledili zbirko ljudskih pravljic zaradi katerih smo dobili navdih, da bomo turistom predstavili Kras na zabaven, predvsem pa poučen način - skozi pravljice. Organizirali in izvedli bomo turistični proizvod Kraška pravljica – nekakšen kraški dan v Štanjelu, kjer bomo prikazali tipične značilnosti Krasa. Tako bodo imeli mladi in starejši možnost obuditi in ohraniti dolgoletno tradicijo – kulturno dediščino Krasa. Veliko dodano vrednost turističnemu proizvodu bodo prispevali tudi lokalni obrtniki, ki svoje znanje in delo vlagajo v svoje unikatne izdelke.

1.1 PREDSTAVITEV IZBRANE TEME

Naša raziskovalno-projektna naloga je sestavljena iz več delov. Na začetku smo opredelili metode raziskave in vire, ki bodo v nalogi uporabljeni. V raziskovalnem delu smo izvedli primarno in sekundarno raziskavo ter tako pridobljene rezultate uporabili pri oblikovanju turističnega proizvoda. Naša tema temelji na kulturi in turizmu, zato smo se odločili povezati s TIC-em (turistično informacijski center) v Štanjelu, ki ponuja informacije o turističnih in kulturnih ter zgodovinskih značilnostih Krasa in tako privablja turiste iz različnih krajev. Prav zaradi tega želimo s svojim turističnim proizvodom še dodatno promovirati in v najboljši luči predstaviti Štanjel, da bi ga tako iz leta v leto obiskovalo še več turistov.

V osrednjem delu projektne naloge je predstavljena ideja, ki smo jo dobili na podlagi zbirke ljudskih pravljic Bežji zlodej, baba gre, katere avtorici sta Danila Kocjan in Jelka Hadalin, ter knjige Škocjanski kaplanci avtorice Jasne Majde Peršolja. S pomočjo knjig smo načrtovali različne pravljичne točke, ki bodo predstavljene v enodnevnem turističnem proizvodu z imenom »Kraška pravljica«. Celodnevni dogodek bomo izvedli na prvo soboto v oktobru, to je 13. oktobra 2018, saj 10. oktobra goduje svetnik Štanjela – sv. Danijel.

Omenjeni proizvod bo namenjen širši ciljni skupini, v kateri so tako otroci kot odrasli, ki bi želeli dan preživeti na Krasu. Menimo, da je to tudi idealna priložnost za kulturni dan za osnovnošolce.

Zbirka sedmih pravljic (priloga št. 1) bo torej izhodišče za predstavitev kraške kulture s pomočjo sedmih pravljичnih točk v Štanjelu.

1.2 UPORABLJENE METODE PRI RAZISKAVI

Izvedli smo primarno in sekundarno raziskavo trga. Za primarno raziskavo smo pripravili anonimno anketo med naključno izbranimi osebami, da bi tako pridobili informacije glede poznavanja Krasa. V ta namen smo obiskali TIC v Štanjelu, kjer smo se pogovarjali z enim izmed zaposlenih. Poleg tega smo izpeljali tudi sekundarno raziskavo, v kateri smo si natančno ogledali ponudbo Krasa in se osredotočili predvsem na kulturne turistične značilnosti srednjeveškega Štanjela.

1.3 OPREDELITEV V RAZISKAVI UPORABLJENIH VIROV

Poiskali smo veliko različnih informacij in virov, ki so nam bili v pomoč pri pisanju raziskovalno-projektne naloge Kraška pravljica. Za začetek smo izbrali podatke o Štanjelu in njegovi turistični ponudbi, saj je na nas naredil velik vtis. Eden naših ciljev je bil tudi informiranje o kulinariki, arhitekturi, znanih osebnostih, nastanku Krasa, življenju na Krasu nekoč in danes, o živem in neživem svetu na tem območju ter podzemnem svetu. Menimo, da so te značilnosti izjemno pomembne in jih je potrebno deliti s širšim občinstvom. Naš cilj je skozi pravljico na preprost in enostaven način popeljati ljudi skozi raznolikost Krasa, ki spada med najredkejše tipe pokrajin na svetu.

Viri podatkov, ki smo jih uporabili pri raziskavi in pisanju projektne naloge, so predvsem:

- **PROSPEKTI:** naši prvi viri informacij so bili prospekti, saj smo se že na začetku odpravili v Štanjel, kjer so nam na TIC-u posredovali različne brošure, vizitke, letake, ki predstavljajo Štanjel in njegovo kulturo.
- **SPLET:** na internetu smo poiskali splošne informacije o območju Krasa in okolice.
- **STROKOVNA LITERATURA:** s pomočjo knjig smo skozi pravljice na še bolj zanimiv način spoznali bogato kulturno dediščino tega dela Slovenije (Danila Kocjan, Jelka Hadalin: Bežji zlodej, baba gre; Jasna Majda Peršolja: Škocjanski kaplanci). Iz učbenika Osnove trženja (Darja Habjančič in Tanja Ušaj) pa smo črpali značilnosti raziskave trga.
- **ANKETE:** sestavili smo anketo, saj smo želeli izvedeti, ali bi bili ljudje iz bližnje in širše okolice Krasa pripravljeni obiskati naš enodnevni turistični proizvod in izvedeti več o Krasu.
- **USTNI VIRI:** pod ustne vire smo uvrstili vire, pridobljene z dopisovanjem, telefonskimi klici in pogovori, ki smo jih izvajali skozi celotno raziskavo.

2 RAZISKOVALNI DEL NALOGE

2.1 PRIMARNA RAZISKAVA

2.1.1 ANKETA

Sestavili smo anketo, s katero smo anketirali 60 oseb različnih starosti, med katerimi je bilo 30 prebivalcev Krasa, preostalih 30 anketirancev pa ne. Predstavili smo jim svojo idejo o turističnem proizvodu Kraška pravljica in jih povprašali o poznavanju kraške kulture. Anketa je v prilogi št. 2., rezultati ankete pa v prilogi št. 3.

2.1.2 DOPISOVANJE

Z dopisovanjem smo si pomagali pri načrtovanju svojega projekta, pridobivanju strokovne pomoči in pomoči pri izvedbi pravljičnih točk. Obrnili smo se na občino Komen, ki nas je povezala s TIC-em v Štanjelu, poleg tega smo si dopisovali z lokalnimi kraškimi obrtniki, kot so Ivo Kobal, Jernej Bortolato, čebelarstvo Švagelj, pršutarna Ščuka, z zaposlenimi v Kobilarni Lipica, Škocjanskih jamah, z osnovno šolo Komen in gospo Magdaleno Svetina Terčon.

Korespondenco najdete v prilogi št. 4.

SKLEP: s pomočjo primarne raziskave smo izvedeli pomembne podatke glede poznavanja Krasa. Ljudje izven Krasa zelo slabo poznajo značilnosti tega področja, zato je naš turistični

produkt izvrstna priložnost za uspeh in povečanje obiska na račun domačinov ter tudi tujcev. Anketiranci menijo, da je na Krasu malo takšnih dogodkov, predvsem pa ocenjujejo, da je naš turistični proizvod zamišljen na odlični lokaciji. Iz raziskave lahko ugotovimo, da je bilo največ anketirancev starih od 16 do 25 let, zato sklepamo, da bi naš dogodek obiskala tudi mladina, kar je dober podatek za ohranitev kulture in kulturne dediščine v prihodnosti.

Veliko strokovnih in predvsem za izvedbo posameznih aktivnosti pomembnih informacij smo pridobili z dopisovanjem in telefonskimi klici lokalnih obrtnikov. Ti so pripravljeni sodelovati in podpreti naš turistični proizvod, saj menijo, da je to odlična priložnost za širjenje znanja, ohranjanje dediščine in kulture tega območja, obenem pa je lahko pripomore tudi k promociji njihovih izdelkov.

2.2 SEKUNDARNA RAZISKAVA

2.2.1 SPLETNA STRAN

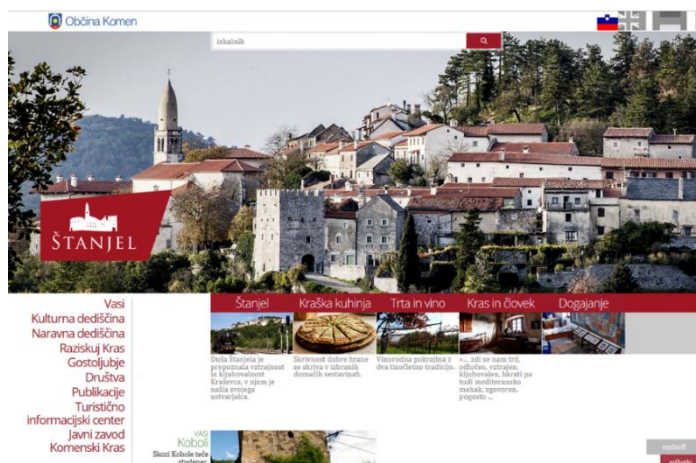
Pri sekundarni raziskavi smo na spletni strani www.stanjel.eu pridobili potrebne informacije, s katerimi smo si pomagali pri projektni nalogi.

Poleg podatkov o Štanjelu, smo iskali tudi tiste, ki govorijo o nastanku Krasa, živem in neživem svetu na Krasu, podzemnem svetu, kulinariki, arhitekturi, življenju na Krasu nekoč in danes ter o znanih osebnostih.

SKLEP: S pomočjo sekundarne raziskave smo pridobili teoretične podatke glavnih značilnosti območja Krasa. Pridobili smo predvsem podatke o značilnostih, ki so lahko del predstavitve turistom oziroma pripomorejo k oblikovanju proizvoda »Kraška pravljica«.

Podrobnejši rezultati sekundarne raziskave se nahajajo v prilogi št. 5.

Slika 1: Spletna stran Štanjel

Vir: Splet

3 OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA

3.1 TRŽNI CILJI IN ZASNOVA PROJEKTA

Na podlagi razpisa državnega tekmovanja Več znanja za več turizma smo začeli razmišljati o primernem turističnem proizvodu v naši okolici. Tako smo dobili idejo o promociji kulturne dediščine Štanjela in lokalnih ponudnikov. V okviru projekta smo razmišljali tudi o tem, kje bi pridobili finančna sredstva za izvedbo nekaterih delavnic. Na spletni strani občine Komen smo zasledili, da so v preteklosti razpisali finančna sredstva za turistični razvoj občine, in upamo, da bo tak razpis tudi naslednje leto. Če nam to ne uspe, bomo poiskali sponzorje, predvsem tiste lokalne ponudnike, ki jih bomo vključili v svoj turistični proizvod.

Turistični proizvod je zamišljen kot enodnevni dogodek, ki obsega spoznavanje kulturne dediščine Krasa skozi kraške ljudske pravljice.

Želimo si, da bi naš turistični proizvod Kraška pravljica postal aktualen in bo zanj izvedelo čim več ljudi iz drugih koncev Slovenije in s sveta. S ciljno usmerjenim oglaševanjem in promocijo bo za kraške kraje in značilnosti tako izvedelo mnogo turistov, posledično pa bomo s tem pomagali lokalnim obrtnikom pri prodaji in prepoznavnosti njihovih izdelkov. Sami predvsem pričakujemo, da bo projekt uspel in bil primeren za vse generacije. Dogodek je lahko idealna priložnost za izvedbo kulturnega dne za osnovnošolce. Naš cilj je tudi, da bi turistični proizvod Kraška pravljica postal tradicionalni dogodek v Štanjelu.

3.2 NAČRTOVANA PROGRAMSKA STRUKTURA

Pri načrtovanju programa smo upoštevali celotno okolica Štanjela, ki jo želimo popolnoma izkoristiti.

Za izvedbo programa bomo potrebovali:

- osrednji del Štanjela – okolica Štanjelskega gradu ter notranjost kraške hiše in Štanjelskega gradu (galerija Lojzeta Spacala);
- ponudnike kraških proizvodov;
- zemljevid poti, na katerem bodo turistu označene pravljичne točke;
- ostale promocijske materiale.

3.3 PREDSTAVITEV IDEJE

Naša ideja je zabavna, poučna, sprostitvena za vse obiskovalce, in sicer od otrok do najstarejših. Kras je znan turistični predel Slovenije, zato menimo, da bomo brez večjih težav privabili veliko število turistov, ki si želijo izvedeti še več o njem. Kras je območje s čudovito naravo, zato smo se odločili, da bomo obiskovalcem ponudili možnost spoznavanja njegovih kulturnih znamenitosti.

Celodnevni turistični proizvod želimo prikazati kot dogodek, ki bo izveden 13. oktobra 2018, s pričetkom ob 10 uri. Na ta dan bo v Štanjelu izvedenih sedem pravljичnih točk (7 – pravljичno število), na katerih bodo predstavljene temeljne značilnosti Krasa. Na posamezni točki se bo na začetku prebrala ljudska pravljica, na katero se nanaša vsebina točke, nato pa bodo posamezne kulturne značilnosti podrobneje predstavljene. Obiskovalci lahko na dogodek

prispejo s svojim prevoznim sredstvom ali pa z javnim prevozom, saj ima Štanjel cestno in železniško povezavo.

3.4 RAZČLENITEV PREDSTAVITVENE IDEJE IN OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA

V nadaljevanju vam bomo natančneje predstavili posamezne pravljичne točke, ki se bodo odvijale na dan dogodka, in sicer 13. oktobra 2018 v osrednjem delu Štanjelu. Dogodek se bo začel ob 10. uri zjutraj in bo trajal do 19. ure. Informacije o posameznih točkah bodo objavljene na spletni strani [Kraška pravljica](#) in na našem Facebook profilu [Kraška pravljica](#).

Za dodatno oglaševanje svojega dogodka bomo poskrbeli z različnimi plakati (priloga št. 6), s promocijskim spotom, ki bo objavljen na naši spletni strani, in z radijskim oglasom (priloga št. 7), ki se bo predvajal vsak dan od 24. septembra 2018 do dneva dogodka na več radijskih postajah, ki ga bodo objavljale sponzorsko.

Dogajanje na posameznih točkah bo vodeno z vodičem ter interaktivno, saj bo na vsaki točki letak s QR-kodo, kjer bodo obiskovalci s svojimi pametnimi telefoni imeli dostop do posamezne pravljice. Turistom pa bo v pomoč tudi različen promocijski material (brošura – priloga št. 8, zemljevid – priloga št. 9). Prijave ne bodo potrebne. Previden čas na posamezni točki bo od 15 do 20 minut in se bo prilagajal številu udeležencev.

3.4.1 KRAS (Nastanek Krasa)

Na prvi pravljичni točki z naslovom **Kras** bomo turiste seznanili z nastankom Krasa. Stojnica bo stala na Ferrarijevem vrtu, na katerem bo maketa celotnega Krasa (primer, kot bi izgledala maketa se nahaja v prilogi št. 10), s pomočjo katere si bo turist lažje predstavljal območje. Maketo bodo izdelali dijaki aranžerskega tehnika Šolskega centra Srečka Kosovela v Sežani pod vodstvom profesorice Renate Nikolić. Poznavalka tega območja, profesorica geografije Mateja Grmek, pa bo turistom predstavila nastanek ene izmed najredkejših pokrajin na svetu.

Slika 2: Ferrarijev vrt

Vir: Lastna fotografija

Slika 3: Ferrarijev vrt

Vir: Splet

3.4.2 KAKO STA MIRO IN FRANCKO PRODAJALA VINO (Kulinarika)

Naslednja pravljíčna točka z naslovom **Kako sta Miro in Francko prodajala vino**, bo razčlenjena na dva dela. V prvem delu bodo na grajskem dvorišču predstavljene *tipične kraške* jedi. Predstavljali jih bodo zaposleni pršutarne Ščuka iz Kobjeglave. Na grajskem dvorišču bo predstavljen tudi kraški med, katerega izdelavo in okuse nam bo pobilžje predstavil čebelar Švagelj Jožef. Poleg hrane bodo v drugem delu predstavljene tudi različne vrste vin, ki jih bo predstavljal Ivo Kobal iz Vina Kobal.

Možne bodo degustacije vina, meda, pršuta in drugih lokalnih jedi.

Slika 4: Kraški pršut

Vir: Lastna fotografija

Slika 5: Teran

Vir: Lastna fotografija

Slika 6: Kraški med

Vir: Splet

3.4.3 ZAČARANI GRAD (arhitektura)

Tretja pravljíčna točka z naslovom **Začarani grad** se bo nahajala v kraški hiši. Tukaj bo obiskovalcem predstavljena tipična kraška hiša in njena konstrukcija. Poudarek bo predvsem na pomenu kamna, ki ga bo pobilžje predstavil mojster kamnoseštva Jernej Bortolato. Poleg tega bo lokalni vodič Štanjela, Urban Grmek Masič, predstavljal sodobno in tradicionalno kraško arhitekturo.

Slika 7: Kraška hiša

Vir: Lastna fotografija

3.4.4 KAKO JE ŠKOCJANSKI KAPLANC POSTAL SVETI ANTON (Znane osebnosti)

Naslednja pravljíčna točka z naslovom **Kako je škocjanski kaplanc postal sveti Anton** se bo odvijala na razgledni točki (stolp na vratih), ki bo poleg čudovitega razgleda omogočala tudi predstavitev znanih osebnosti s pomočjo slikovnega gradiva. Življenje in delo znanih Kraševcev, kot so na primer Andrej Čehovin, Ita Rina, Maks Fabiani, Srečko Kosovel, Anton Mahnič, Anton Štrekelj ipd. (več o njih v prilogi št. 5), bodo predstavljali dijaki Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana. Velik poudarek bo predvsem na znanem arhitektu Maksu Fabianiju, po katerem je poimenovan tudi znamenit štanjelski vrt – Ferrarijev vrt.

Vstop na razgledno točko bo prost.

Slika 8: Znane osebnosti Krasa

Slika 9: Stolp na vratih

Vir: Splet

Vir: Lastna fotografija

3.4.5 CESAR IN MLINAR (Življenje nekoč in danes)

Pravljíčna točka z naslovom **Cesar in mlinar**, bo potekala na Štanjelskem gradu, natančneje v galeriji Lojzeta Spacala. Tu bo predstavljeno življenje Kraševcev nekoč in danes, poudarek bo na oblačilih. Različne sodobne in tradicionalne obleke, tako moške kot ženske, bodo razstavljene na plastičnih lutkah, več o njih pa nam bodo predstavili dijaki Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana s pomočjo gospe Magdalene Svetina Terčon, ki je ponosna lastnica tradicionalnega kraškega kostuma (več o njem bo možno izvedeti na turistični tržnici v Ljubljani). Za popestritev programa bo v galeriji izvedena tudi modna revija, in sicer s pričetkom ob 15 uri. Dijaki se bodo oblekli v razstavljena oblačila in predstavili primerjavo med srednjeveškim življenjem in življenjem v sodobnem 21. stoletju.

3.4.6 KAKO JE »RATALA« JAMA VILENICA (Podzemni svet)

Pravljíčna točka z naslovom **Kako je ratala jama Vilenica** bo predstavljena na Ferrarijevem vrtu, kjer bo dijakinja 4. letnika gimnazije Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana predstavljala osnovne značilnosti kraških jam. Turistom želimo prikazati utrip podzemnega kraškega sveta, zato bomo obiskovalcem podarili kupone z 10 % popustom pri vstopnini za ogled narodnega parka Škocjanske jame.

Slika 10: Škocjanske jame

Vir: Splet

3.4.7 ZAKAJ JE TAKA BURJA NA KRASU (živi in neživi svet)

Zadnja pravljica z naslovom **Zakaj je taka burja na Krasu** bo predstavljena na Ferrarijevem vrtu. Tu bo znani kraški kamnosek Jernej Bortolato predstavil *neživi svet*, natančneje obdelavo kamna. Višja strokovna šola ŠC Srečka Kosovela Sežana pa bo predstavljala izdelke, ki jih študentje izdelujejo med šolskim letom.

Dijaki bodo poleg neživega predstavljali tudi *živi svet*. Za popestritev bo poskrbljeno s konji, ki jih bomo najeli od lokalnih kmetov. Otroci in odrasli jih bodo lahko s spremstvom izkušenega osebja jezdili po krožni pešpoti okoli štanjelskega gradu.

Slika 11: Lipicanci

Vir: Lastna fotografija

Pred vhodom na grajsko dvorišče bodo postavljene stojnice z izdelki, na katerih se bodo predstavljali kraški obrtniki:

- Ivo Kobal – vino,
- Jernej Bortolato – izdelki iz kamna,
- Čebelarstvo Švagelj – med,
- Pupe s Krasa – punčke z lavando.

Nekatere izdelke bo možno kupiti, nekatere pa samo degustirati.

3.5 TRŽENJSKI SPLET

Za zadovoljitev potreb turistov smo temeljito načrtovali vse sestavine trženjskega spleta (7P).

3.5.1 IZDELEK OZIROMA STORITEV – PRODUCT (P 1)

Naš enodnevni turistični proizvod je sestavljen iz različnih storitev. Vključuje različne pravljice, ki bodo izvedene v Štanjelu. Na njih bodo predstavljene značilnosti Krasa s pomočjo sedmih kraških pravlji. Udeleženci se bodo na samem dogodku odločili, katerih točk bi se radi udeležili. Izbirali bodo lahko med naslednjimi točkami: Kras (nastanek krasa), Kako sta Miro in Francko prodajala vino (kulinarika), Začarani grad (arhitektura), Kako je škocjanski kaplanc postal sveti Anton (znane osebnosti), Cesar in mlinar (življenje nekoč in danes), Kako je ratala jama Vilenica (podzemni svet) ali Zakaj je taka burja na Krasu (živi in neživi svet). Na prizorišču (na Fabjanovem vrtu) bodo postavljene tudi stojnice, na katerih bodo lokalni ponudniki ponujali

kraške dobrote in tipične kraške proizvode, kot so izdelki iz kamna, domače vino in pršuti, med itd. Izdelke bo mogoče tudi kupiti.

3.5.2 CENA – PRICE (P 2)

Večina točk je brezplačnih, cene plačljivih točk pa smo oblikovali tako, da smo se pozanimali o cenah storitev, ki jih naš turistični proizvod vključuje. Plačilo bo možno na samem kraju dogodka, in sicer neposredno izvajalcu.

3.5.3 DISTRIBUCIJA – PLACE OF DISTRIBUTION (P 3)

Naš turistični proizvod ne bo dostopen turistom v turističnih agencijah. Zato smo izdelali letake in brošure, s katerimi bomo seznanili potencialne udeležence turističnega proizvoda. Dogodek bo promoviran tudi na spletni strani Kraška pravljica, na našem Facebook profilu ter oglaševan na več radijskih postajah, ki ga bodo objavljale sponzorsko.

3.5.4 PROMOCIJA (P 4)

Za boljšo prepoznavnost proizvoda smo uporabili razne načine tržnega komuniciranja. Na vsaki točki bo tudi letak s QR kodo, s pomočjo katere bodo obiskovalci dostopali do posamezne pravljice. Za večjo prepoznavnost na tržnici in na dogodku bomo imeli svoje kraško-pravljичne majice.

Oglaševanje – naredili smo zgibanko svojega turističnega proizvoda (priloga št. 8), ki predstavlja turistični proizvod oziroma vsako točko posamično.

Stiki z javnostjo – proizvod bomo predstavili na turistični tržnici na tekmovanju Več znanja za več turizma. Poleg tega smo oblikovali tudi radijski oglas (priloga št. 7), promocijski spot o proizvodu ter ostale promocijske materiale, kot so plakat (priloga št. 6), zemljevid (priloga št. 9) in plakat s podporniki ideje o turističnem proizvodu (priloga št. 11)

Na delavnicah bodo tudi razne nagradne igre, predvsem uganke, vprašanja, kvizi, ki bodo zabavali obiskovalce. Zmagovalec posamezne igre bo dobil kraško presenečenje.

Z namenom boljše promocije in privabljanja čim več gostov bomo ustvarjene zgibanke in letake odnesli na TIC v Štanjel, v razne trgovine, lokale, poleg tega pa bomo s pomočjo radijskega oglasa turistični proizvod oglaševali na več radijskih postajah. Na ta način bodo tudi ljudje iz širše okolice izvedeli za ta dogodek.

3.5.5 ČLOVEŠKI VIRI – PEOPLE (P 5)

Naš proizvod pokriva več različnih panog, zato moramo vanj vključiti primerno usposobljene osebe za vsako panogo posebej. Pri tem nam bo v veliko pomoč TIC v Štanjelu, ki nam bo pomagal pri celotni izvedbi dogodka, pa tudi strokovnjaki, kot so kamnosek Jernej Bortolato, čebelar Jožef Švagelj itd.

Pri kulinariki bomo potrebovali predstavnike lokalnih gostiln, ki bodo predstavljali tipične kraške jedi in vina. V veliko pomoč nam bo tudi profesorica Mateja Grmek, ki bo pripravila predstavitev ter natančneje opisala nastanek Krasa.

3.5.6 ORGANIZACIJA – PROCESS (P 6)

Eden od razlogov za uspeh je tudi dobra organizacija, ki vključuje povezanost ekipe, natančnost pri vsakem koraku, ki ga naredimo, in usklajenost. Zavedamo se, da je izvedba

tega programa zelo velikega pomena, zato smo v to vložili veliko časa in nočemo, da bi bili kupci našega proizvoda razočarani.

3.5.7 FIZIČNI DOKAZI – PHYSICALEVIDENCE (P 7)

Izdelali smo Facebook in spletno stran Kraška pravljica (priloga št. 12), na kateri obveščamo naše sledilce o novostih, objavljamo slike in poročamo o posebnih dogodkih. Po dogodku bo ustvarjen tudi Instagram profil, kjer bomo objavili utrinke z dogodka, poleg tega pa nam lahko obiskovalci pišejo na elektronski naslov kraskaprvljica@gmail.com, če imajo dodatna vprašanja. Veseli bomo tudi vseh kritik, pohval ter morebitnih dodatnih nasvetov, kako še bolje izpeljati dogodek.

4 ZAKLJUČEK

Pri ustvarjanju projektne naloge smo se zabavali, predvsem pa smo veliko izvedeli o kraški pokrajini, katere zanimivosti želimo deliti s širšim občinstvom. Pri izdelavi naloge se je pokazala predvsem naša ustvarjalnost in kreativnost. Spoznali smo, da so takšni projekti zelo zahtevni, vzamejo veliko časa in je potrebna zagnanost vseh članov skupine. Vse izkušnje, ki smo jih pridobili pri izdelavi projektne naloge, nam bodo zagotovo pomagale pri opravljanju poklica in v življenju nasploh. Zelo se veselimo predstavitve svojega turističnega proizvoda na tržnici in upamo, da bo dogodek v nadaljnjih letih postal tradicionalen.

5 LITERATURA IN VIRI

Elektronski viri:

- <https://www.stanjel.eu/>
- <http://www.lipica.org/si/>
- <https://sl.wikipedia.org/wiki/Kras>
- <https://www.visitkras.info/>
- <http://www.park-skocjanske-jame.si/>
- <http://www.bortolato.si/>
- <https://www.komen.si/>

Knjige:

- Hadalin, Jelka; Kocjan, Danila (1993): Bežji zlodej, baba gre. Kratke zgodbe. Ljubljana: Kmečki glas.
- Peršolja, Jasna Majda (2006): Škocjanski kaplanci. Škocjan: Turistično društvo Škocjan
- Darja Habjančič, Tanja Ušaj (2003): Osnove trženja. Ljubljana: DZS, d. d.

PRILOGE

1. KRAŠKE PRAVLJICE
2. ANKETA
3. REZULTATI ANKET
4. DOPISOVANJA
5. OPIS SEKUNDARNE RAZISKAVE
6. PLAKAT
7. RADIJSKI OGLAS
8. BROŠURA
9. ZEMLJEVID ŠTANJELA
10. MAKETA
11. LETAKI POSAMEZNIH DELAVNIC
12. FACEBOOK in SPLETNA STRAN
13. NAŠI SPONZORJI
14. PREDSTAVITEV PROJEKTNE NALOGE »KRAŠKA PRAVLJICA« NA TURISTIČNI TRŽNICI
15. SEZNAM DIJAKOV TEKMOVALCEV

Priloga št. 1: KRAŠKA PRAVLJICA - knjiga

Januar 2018

Pred vami se nahaja mala knjižica kraških ljudskih pravljic, ki vas bo popeljala v svet Krasa. Pravljice so uvod v predstavitev glavnih značilnosti Krasa, ki je ena najredkejših pokrajin na svetu.

Sestavili smo jo štirje dijaki Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana z namenom širjenja kraške kulture in dediščine.

1

KAZALO

KRAS.....	3
KAKO STA MIRO IN FRANCKO PRODAJALA VINO.....	4
ZAČARANI GRAD.....	6
KAKO JE ŠKOCJANSKI KAPLANC POSTAL SVETI ANTON.....	8
CESAR IN MLINAR.....	12
KAKO JE RATALA JAMA VILENICA	15
ZAKAJ JE TAKA BURJA NA KRASU	17

KRAS

Bog je naredil svet. Na vrhu Nanosa mu je ostalo še precej kamenja. Ni vedel, kam bi ga dal. Malo se je oziral okoli in se je domislil. Poklical je angela, svojo desno roko, ukazal mu je pobrati tisto kamenje v žakelj, potem pa ga je poslal čez Vipavsko dolino k morju. Tam da naj strese vse v vodo.

Ko je prišel na vrh Kobdilja, se je znašel za njim hudič, anti je bil tisti iz kobdilskega Pekla, in mu naredil luknjo v žakelj. Angel ni dolgo nič opazil. In je izgubljal kamenje ravno nad našimi kyaji.

Tako je ratal Kras.

*žakelj-vreča
anti-najbrž
Pekel-ledinčko ime*

2

3

KAKO STA MIRO IN FRANCKO PRODAJALA VINO

Na roženkrjansko nedeljo je bila vsako leto v Kobdišju šagra. Na veselico so prihajali ljudje z vseh krajev. Ta bogati so ta dan prodajali kvalitetno vino, gospodinje so peklo potice in kuhale štruklje.

Francko in Miro sta se zmenila, da bosta na veselici prodajala vino. Na plac sta prišla šaldo zgodaj, vsak s svojim sodčkom. Sta se usedla pod murvo in čakala ljudi. Miro se je začel nekaj presedati, pole pa je vseeno rekel:

»Veš, Francko, ti ne veš, me martra radovednost, kakšno je tvoje vino. Pri sebi imam en sold, prodaj mi ga liter.«

Francko mu ga proda, zakaj ga ne bi. Ma čez en cajt je začela radovednost še bolj martrati Francka. Je imel tisti sold, kj ga je zaslužil, pa si je še on kupil liter pri prijatelju. Tako je tisti sold krožil.

4

Zvečer sta hotela prešteti izkupiček. Ma čudno! Vse vino sta prodala, soldov pa ni bilo nikjer. Sta šla domov, tam sta jima že ženi razložili, kako da ni soldov. Je bilo slisati čez pol vasi.

šagra-žegnanje
šaldo-zelo
martrati-mučitiold-denar

5

ZAČARANI GRAD

Enkrat je stal en grad, lepo zidan, trden. Ma kaj, ko je v njem strašilo, da se ni dalo prestajati. So se vsi izselili. Graščak je dal razglasiti, da si pridobi debelo mošnjo soldov tisti, ki bi se upal to prekletstvo prelomiti.

Dosti se jih je okorajžilo, ma noben ni zdržal. Eni so ušli iz grada, preden je začelo rebeštati, druge so najdlji zadete od kapi. »Naj bo kar če, jaz grem poskusit.« je rekel eden iz naših krajev. V grad je prišel zvečer. Nabral se je bil že med potjo nekaj špic za podnetit in malo bolj debelih drv. Si je napravil ogenj. Poiskal je kotel, moko je imel v bisagi, in si začel kuhati polento za večerjo. Kar naenkrat en glas vpraša nad njim, iz kamina: »Vrži.« pravi »samo ne ravno v polento.« še en odgovori dobro, ko pade v pepel zraven njega ena krvava noga. Fant meša naprej, kot da ni nič. Tako je prišel še trup, za njim leva roka, potem še desna. Fant se je že pobral od te hude groze. Zdaj pa ga je še martralo, kaj bi to moglo biti. In res, prav kmalu vpraša tisti glas iz kamina: »Čem vreči?« »Vrži.«

6

pravi fant, »samo ne v poleno, sem ti že povedal.« Zdaj pade dol še glava. Vsi glidi se takoj sprimejo. Zabliska se kot sonce in iz tistega pepela vstane mladenič. Lep, postaven.

Tako je ta korajžen fant premagal prekletstvo. V grad se je spet vrnilo življenje. Fant pa je šel domov s polno mošnjo cekiniv.

rebeštati-ropati
glidi-uđi

7

KAKO JE ŠKOCJANSKI KAPLANC POSTAL SVETI ANTON

V Škocjanu je nekoč živel en prav majhen možiček. Imel je velike mustače in veliko grešto otrok. Hišo je imel v škarpi pod škocjanskim farovžem. Vsi Škocjanci so si ga radi izposodili in se iz nega norčevali. Kaplanc je bil pameten možiček in se jih je rad po svoje rad zabaval. Ni zameril norčij. Morali pa so mu plačati pijačo, da jim je izpolnil kakšno neumno. No, zgodilo se je, da so morali dati Škocjanci kip svetega Antona na popravilo k mojstru restavratorju v Trst. Tako je levi stranski oltar ostal brez kipa. V Jurjevi oštarnji so Škocjanci pili žganje in modrovali, kako bo grdo pri nedeljski maši, ker bo prazen oltar. En kaplanc je pogledal tistega majhnega možička in rekel:

»Ma, veš mustačar, da si ravno tako velik kot sveti Anton in bi lahko bil ti na oltarju namesto njega.«

»Ja, res bi lahko stal na oltarju, ma ne zastonj. Fantje moji, zastonj se še mačke ne gonijo. Jaz bi šel na oltar, ma ne zastonj. Če se obvezete, da mi boste vsako nedeljo do konca leta plačevali pijačo, bi bil pripravljen nadomeščati svetega Antona.«

Možem se je stojnina za nadomeščanje na oltarju zdela res prevelika.

In so se začeli pogajati. A so bili ravno prav zagreti, da so se potlej le dogovorili. Je rekel mustačar:

»Dobro, za praznik svetega Antona Puščavnika, na dan 17. januarja, bom stal na oltarju in bom obljubil dekletom može. Plačilo je, kot sem rekel: Vsako nedeljo frakelček šnopca v Jurjevi oštarnji do konca leta.«

Potlej so šli može h kaplanu, in mu povedali, da bo mustačar kip. Kaplan se je malo obiral, a je bil tudi on za mitelne kar vnet. Je

8

9

dovolil, da je mustačar na oltarju pred večericami, ko so hodila dekleta iz okolice prosit za moža. Med cerkvenimi obredi pa ni dovolil.

Ko je prišel praznik, so oblekli možička v njavo kuto, ga sezuli, ga prekryli s kapuco in ga postavili na stol pred oltar in malo zagmili okna, da je bil videti kot kip.

Pred večericami so začela hoditi dekleta v cerkev in prosile za moža. Možiček je stal pri miru in poslušal, kako so zebrale:

»Če svet Anton me uslišal bo, dal mi bo možička, vsako let mu dala bom debelega prašička.«

Možičku je šlo na smeh. Dekleta so darovala sveče in jih dajale na oltar. Potlej pa se je možiček naveličal in je rekel:

»Svetemu Antonu je zdaj zadosti. Vsem, ki tu molite obljubim, da boste dobile take može, kot jih zaslužite. Kar pa se prašičkov tiče, ni treba, da mi prinesete celega. Bo zadosti malo

ocvirkov in prate. Tega pa ne pozabite. Če ne, ne bo nič z ženitvijo.«

Skobacal se je s stola, se obul in odkorakal k Jurjevim na frakelček.

grešta-kopica
frakgl-steklnička

10

11

CESAR IN MLINAR

V eni vasi na Kyasu je živel mlinar. En dan je na vrata svoje hiše zapisal: Živim brez skrybi. Cesar je prišel v vas in zagledal ta napis. Gre k tisti hiši in vpraša mlinarja:

»Si to ti napisal?«

Mlinar je prikimal.

»V osmih dneh moraš priti na moj dvor in tam ti bom zastavil tri vprašanja. Kako si lahko kaj takega zapisal, še jaz, ki sem cesar si ne upam.« Čez osem dni je mlinar res šel na dvor in cesar mu je dal tri vprašanja:

»Koliko je od nebes do zemlje? Koliko je vredna moja brada? Kaj si jaz mislim?«

Potem je rekel še: »Zdaj beži domov. Dobro premisli in v osmih dneh mi moraš na vsa ta vprašanja odgovoriti, drugače te bomo zaprli.« Mlinar je šel ves žalosten domov. Vsak dan je bil bolj zaskrybljen. Imel pa je ta mlinar dvojčka. Popolnoma enaka sta bila. Ko ga je en dan ta brat ta dvojček obiskal, je zvedel, zakaj je

12

Tudi po tem odgovoru je cesar ostal brez besed.

»No, in kaj jaz mislim?«

»Vaša visokost, vi mislite, da govorite z mlinarjem, ampak to ni res. Govorite z njegovim bratom.«

Je bilo res in cesar ga je brez kazni pusti domov.

beži-pojdi
glaz-kozarec

14

mlinar žalosten in zaskrybljen. Hitro je brata potolažil:

»Kaj se bojiš? Bom šel jaz k cesarju namesto tebe in vse bo rešeno. Midva sva popolnoma enaka in cesar me ne bo prepoznal.«

Možakar gre na dvor. Cesar ga je prav lepo sprejel: »A, ti si tisti mlinar, ki živi brez skrybi?«

Nič ni odgovoril.

»Usedi se!« ga je povabil cesar in še en glaž vina so mu prinesli. Potem ga je začel spraševati:

»No, koliko je od nebes do zemlje?«

Mož je odgovoril: »Gláh toliko kot od zemlje do nebes, vaša visokost.«

Cesar je debelo pogledal. Hitro ga je vprašal naprej:

»Koliko je vredna moja brada?«

»ja, za Kristusovo brado so dali trintrideset srebrnikov. On je bil poglavar nebes in zemlje. Vi ste glavar samo na zemlji. Vaša brada je vredna petindvajset srebrnikov.«

13

KAKO JE RATALA JAMA VILENICA

Enkrat, dolgo, dolgo je že od tega, je ena punčka pasla živino.

Rada je posedala v senci in dostikrat jo je zmamil spanec; ni čudno, saj je cele noči prečula bo majhnem bratu. Kakšen bot ji je živina ušla s pašnika. En dan je spet zaspala. Ko se je zbudila, ni bilo živine nikjer. Hodila je in hodila, ma je ni najdla.

Naenkrat zagleda pred sabo jamo. Tako je bila velika, da bi odrasel človek lahko sel noter, na da bi se sklanjal. Nekaj jo je kar samo vleкло naprej. Je videla daleč, daleč pred sabo eno luč, slšala je prečudno muziko, kakor da bi kdo igral na violino. Morala je stopiti naprej. Kmalu je pred sabo zagledala mladenka, oblečene so bile v same pice, ki so plesale v krogu.

15

Punčka je obstala kot vkopana. Najlepša od plesalk je stopila do nje in rekla: »Zaželi si tri reči in vse tri želje se ti bodo izpolnile.« Punčka misli, misli, potlej pa reče: »Samo to mi povejte, kdo ste, od kod ste?« Mladenke so jo obstopile in ji povedale, da so vile rojenice, ki napovejo novorojencem življenje. Naročile so ji, naj ljudem oznani, da se ta jama kliče Vilenica.

*ratati-nastati
bot-kyat
pice-čipke*

16

ZAKAJ JE TAKA BURJA NA KRASU

Hudič je fant, ki je grozno rad na toplem. Kadar rata preveč toplo, začne pihati. Če piha preveč, pride grozno rada burja na Kras. Tako močno piha, da odnaša Krasčevcem kope s streh. In mladje trtam grozno rada polomi. Zato Krasčevci ne marajo hudiča in hodijo k maši, da bi se ga rešili.

*grozno-zelo
ratati-postati kope-krvci, strešniki*

17

VIR:

- ❖ *Hadalín, Jelka; Kocjan, Danila (1993): Bežji zlodej, baba gre. Kratke zgodbe. Ljubljana: Kmečki glas,*
- ❖ *Peršolja, Jasna Majda (2006): Škocjanski kaplanci. Škocjan: Turistično društvo Škocjan.*

Pravljice izbrali dijaki Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana:

*Andraž Hiti,
Valentina Kovačič,
Patricija Štemberger in
Jasmina Zafran.*

Mentorica: Mojca Železnik Buda

18

Sežana, januar 2018

19

Priloga št. 2: ANKETA

ANKETA O POZNANOSTI KRASA

Pozdravljeni,
smo dijaki 4. letnika ekonomskega tehnika. Anketo izvajamo, ker jo potrebujemo za izvedbo maturitetne naloge in oblikovanje turističnega proizvoda za območje Krasa. Prosimo, če lahko odgovorite na spodnja vprašanja, saj bi nam vaše mnenje pri tem zelo pomagalo. Anketa je anonimna.

Naša zamisel je oblikovanje turističnega proizvoda, kjer bomo s pomočjo Kraških ljudskih pravljic turistom predstavili Kraške kulturne značilnosti.

Hvala za odgovore in vaš čas.

1. Kaj menite, kako dobro poznate kulturne značilnosti Krasa?
 - a) Zelo dobri
 - b) Dobro
 - c) Zelo slabo

2. Ali bi želeli kulturno dediščino Krasa bolje spoznati?
 - a) Da
 - b) Ne

3. Ali lahko naštejete nekaj kulturnih značilnosti Krasa?

4. Ali se vam zdi, da je na Krasu dovolj dogodkov, ki ponazarjajo njegovo kulturo?
 - a) Da
 - b) Ne
 - c) Ne vem

5. Ali ste že kdaj obiskali srednjeveški Štanjel?
 - a) Da
 - b) Ne

6. Če je vaš prejšnji odgovor ne, bi si ga želeli obiskati?
 - a) Da
 - b) Ne
 - c) Mogoče

7. Kako se vam zdi ideja, da bi spodnje kulturne značilnosti Krasa predstavili skozi pravljice?

	Zelo slaba	Slaba	Dobra	Zelo dobra
Odlična				
Nastanek Krasa				
Arhitektura				
Kulinarika				
Podzemni svet				
Živalstvo in rastlinstvo				
Znane osebnosti				
Živi in neživi svet Krasa				

8. Starost:

- a) Do 15 let
- b) 16-25 let
- c) 26-45 let
- d) 46-65 let
- e) Nad 66 let

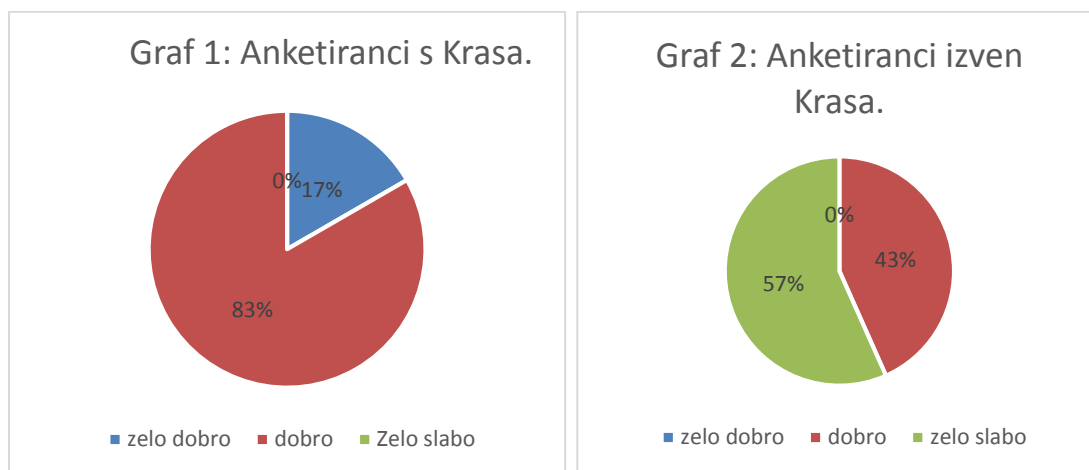
Priloga št. 3: REZULTATI ANKET

Glavni cilj izvajanja ankete je bil pridobitev informacij glede poznanosti Krasa, ter njihovih značilnosti. Želeli smo izvedeti predvsem ali bi bili anketiranci pripravljeni obiskati naš turistični proizvod in pa katere značilnosti bi želeli bolje spoznati.

K sodelovanju ankete so bile povabljene vse generacije. Polovico anket je bilo razdeljenih ljudem izven Krasa, ostala polovica pa domačinom, torej tistim ki živijo na območju Krasu.

1. vprašanje: Kaj menite, kako dobro poznate kulturne značilnosti Krasa?

Graf 1, 2: Struktura anketirancev po tem kako dobro poznajo kulturne značilnosti Krasa.

Vir: Anketa.

Razlaga: Iz prvega grafa je razvidno, da 83% anketirancev, ki živijo na Krasu kulturne značilnosti pozna zelo dobro, ostalih 17% pa dobro.

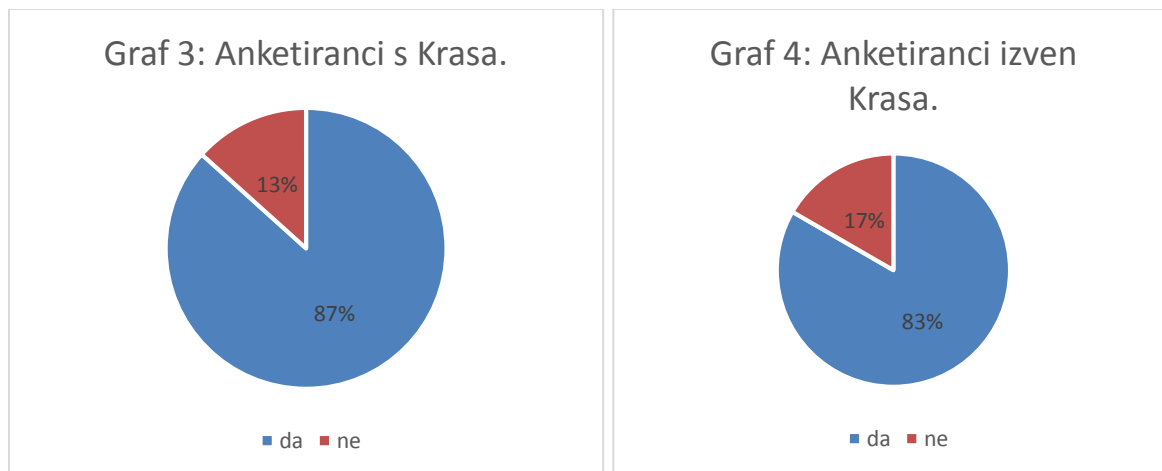
V anketo so bili vključeni tudi ljudje, ki ne živijo na tem območju, le ti so v 57% odgovorili, da značilnosti Krasa poznajo zelo slabo, ostalih 43% pa je mnenja, da Kras poznajo dobro.

SKLEP PRVEGA VPRAŠANJA: Iz tega lahko sklepamo, da je naš turistični proizvod idealna priložnost da znanje, kulturo predstavimo ljudem, saj po rezultatih ankete vidimo, da značilnosti Krasa med ljudmi niso najbolj dobro predstavljene.

2. vprašanje: Ali bi želeli kulturno dediščino Krasa bolje spoznati?

Graf 3,4: Struktura anketirancev po tem ali si želijo kulturno dediščino Krasa bolje spoznati.

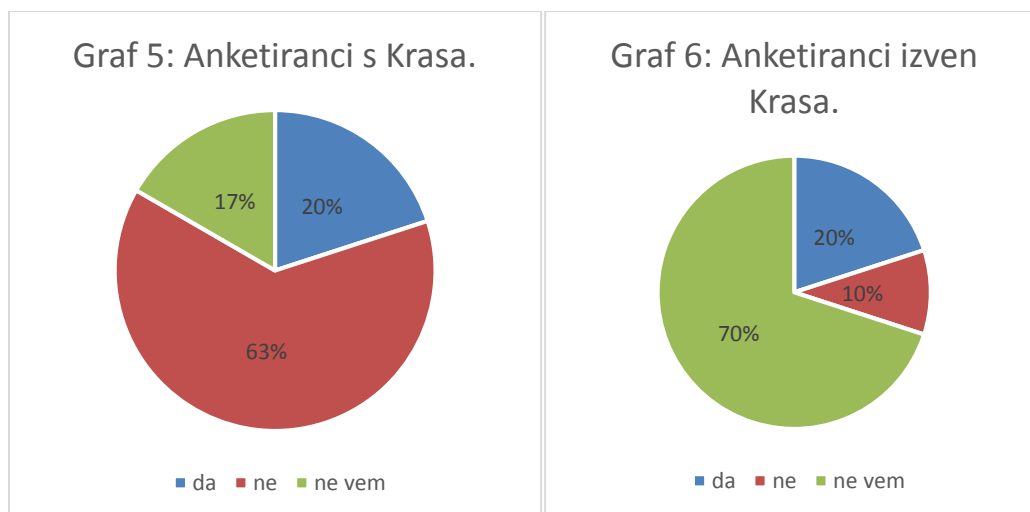

Vir: Anketa

Razlaga: Iz obeh grafov je razvidno, da si večina anketirancev (iz prvega 87% anketirancev, iz drugega 83%) želi kulturno dediščino Krasa bolje spoznati ne glede na to ali prihajajo iz ali izven Krasa. Zelo malo le 13% anketirancev iz Krasa in 17% anketirancev izven Krasa si ne želi dediščino Krasa bolje spoznati.

3. Vprašanje: Ali se vam zdi, da je na Krasu dovolj dogodkov, ki ponazarjajo njihovo kulturo?

Graf 5, 6: Struktura anketirancev po tem ali se jim zdi, da je na Krasu dovolj dogodkov, ki kulturo Krasa ponazarjajo.

Vir: Anketa

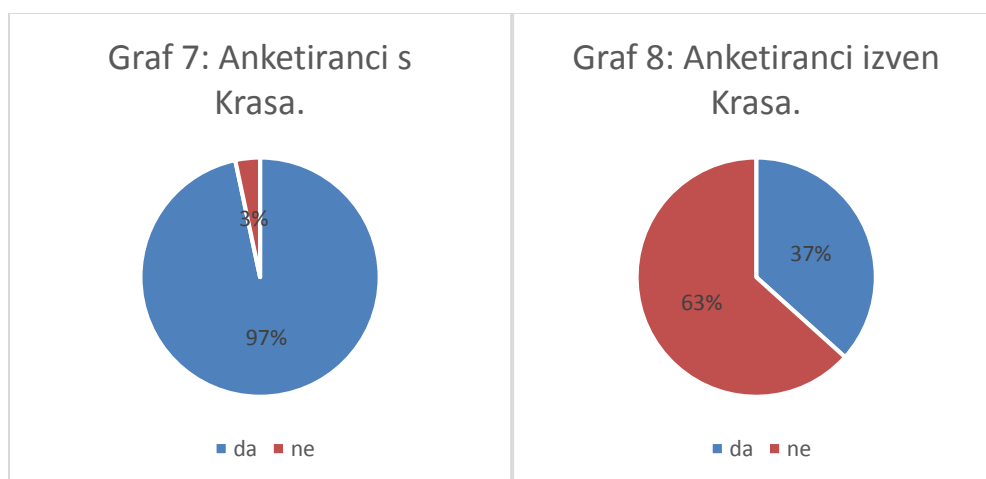

Razlaga: Iz grafa 5 je razvidno, da večina (63%) anketirancev s Krasa misli, da na Krasu ni dovolj dogodkov, ki to kulturo ponazarjajo. Ostalih le 20% anketirancev s Krasa misli, da je dogodkov dovolj, 17% pa o dogodkih tega območja niso dovolj dobro informirani.

Iz grafa 6, ki ponazarja anketirance izven Krasa, je razvidno, da zgolj 20% le teh meni da je na Krasu dovolj dogodkov in prireditev, 10% pa meni, da na Krasu ni dovolj dogodkov, ostalih 70% anketirancev pa je na to vprašanje odgovorilo z odgovorom ne vem, kar pomeni da o tem niso informirani.

4. Vprašanje: Ali ste že kdaj obiskali srednjeveški Štanjel?

Graf 7, 8: Struktura anketirancev po tem ali so že obiskali srednjeveški Štanjel.

Vir: Anketa

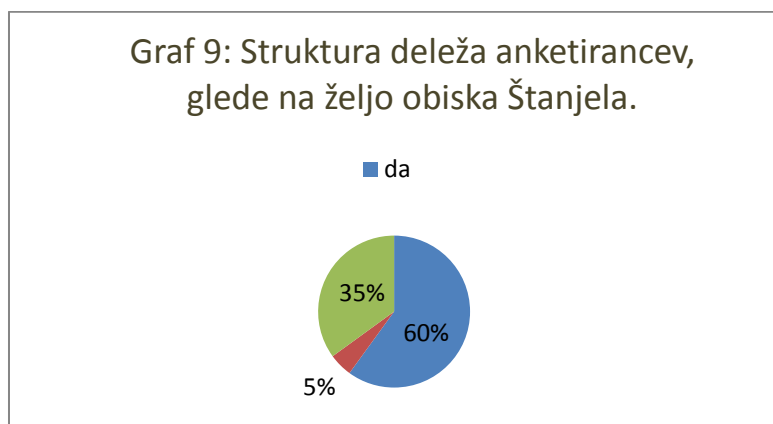
Razlaga: Iz zgornjih dveh grafov je razvidno, da si je večina (97%) anketirancev s Krasa srednjeveški Štanjel že ogledala, le 3% anketirancev mesta še ni obiskalo.

Presenetljiv je podatek anketirancev izven Krasa, saj kar 63% ljudi, ki so odgovarjali na anketo si ni še ogledalo oz. obiskalo Štanjela, ostala razlika 37% pa je Štanjel že obiskala.

5. Vprašanje: Če je vaš prejšnji odgovor ne, bi si ga želeli obiskat?

Graf 9: Struktura anketirancev po tem ali si Štanjel želijo ogledati, če so na prejšnji odgovor odgovorili z Ne.

Vir: Anketa

Razlaga: Večina (60%) anketirancev, ki si Štanjela še ni ogledalo, si to želi, 35% mogoče in le 5% anketirancev si Štanjela ne želi ogledat.

6. Vprašanje: Kako se vam zdi ideja, da bi spodaj napisane kulturne značilnosti Krasa predstavili skozi pravljice?

Graf 10: Struktura anketirancev po tem kakšna se jim zdi ideja, o kulturnih značilnostih (nastanek Krasa, arhitektura, kulinarika, podzemni svet, živalstvo in rastlinstvo, znane osebnosti, živi in neživi svet) predstavljenih skozi pravljico.

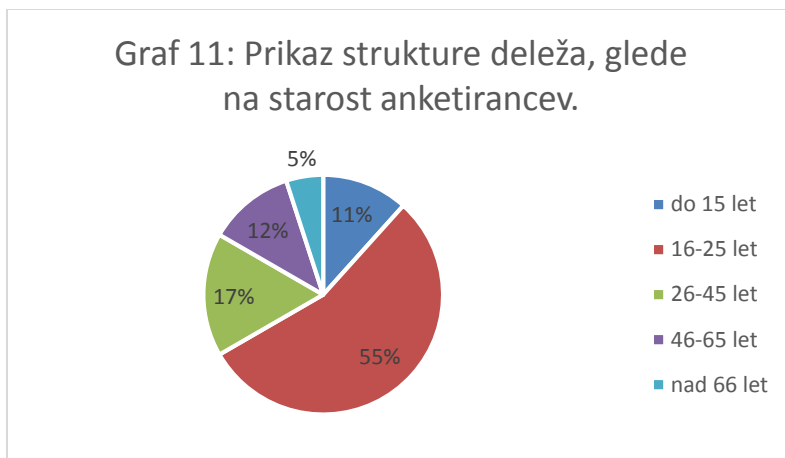
Vir: Anketa

Razlaga: Iz grafa 10 je razvidno, da se večini anketirancev ideja o predstavitvi kulturnih značilnosti skozi pravljico zdi dobra, ostalim odlična ali zelo dobra in le redkim pa slaba.

7. Vprašanje: Starost

Graf 11: struktura anketirancev po starosti.

Vir: Anketa

Razlaga: Iz zgornjega grafa je razvidno, da je bila večina (55%) anketirancev stara med 16 in 25 let, 17% anketirancev starih med 26 in 45 let, 12% anketirancev starih med 46 in 65 let, 11% anketirancev starih do 15 let in 5% anketirancev starih nad 66 let.

Priloga št. 4: DOPISOVANJA

1. OBČINA KOMEN

od: Kraška Pravljica <kraskapravljica@gmail.com>

za: obcina@komen.si

zadeva: Maturitetna naloga- Kraška pravljica

Pozdravljeni!

Smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma. Zanima nas ali bi bili pripravljeni sodelovati pri oblikovanju in morebitni kasnejši izpeljavi turističnega proizvoda v prihodnosti?

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu ki spada v vašo občino, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Menimo, da bi z dobro promocijo in predstavitvijo Štanjel obiskovalo iz leta v leto več turistov. Z našim proizvodom bi bile turistu predstavljene temeljne značilnosti Krasa, na enostaven preprost način - skozi pravljice. Poseben poudarek bo na kraški pokrajini, ki ponuja obilo raznolikosti.

Zavedamo se, da lahko dober turistični proizvod sestavimo s skupnimi močmi, z vašimi predlogi in sodelovanjem, zato vas prosimo za vaš odgovor.

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje, Ip dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž

→ Občina Komen

Andreja Štok andreja.stok@komen.si

Pozdravljeni,

Občina Komen je pred kratkim ustanovila javni zavod, ki deluje na področju turizma. Zavod Komenski Kras s sedežem v Štanjelu skrbi za razvoj turizma, turistično promocijo občine in kraške krajine, s posebnim poudarkom na Štanjelu.

Vaša zamisel in tudi izbira maturitetne naloge je izjemno zanimiva in odpira nešteto možnosti. Žal v vašem dopisu ni natančnejšega opisa in več informacij, kako vidite morebitno sodelovanje pri oblikovanju in kasnejši izpeljavi turističnega produkta.

Predlagam, da stopite v kontakt tudi z Zavodom Komenski Kras (info(at)[stanjel.eu](mailto:info@stanjel.eu)). Načeloma podpiramo vašo zamisel ter smo tudi sami zainteresirani za pridobitev več informacij ter nadaljnje sodelovanje.

Lep pozdrav,
mag. Andreja Štok

2. MAGDALENA SVETINA TEČON

od: Kraška Pravljiča <kraskapravljica@gmail.com>
za: magdalena.svetina-tercon@guest.arnes.si
zadeva: Maturitetna naloga-Kraška pravljica

Pozdravljeni!

Smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma.

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Menimo, da bi z dobro promocijo in predstavitvijo Štanjel obiskovalo iz leta v leto več turistov. Z našim proizvodom bi bile turistu predstavljene temeljne značilnosti Krasa, na enostaven preprost način - skozi pravljice. Poseben poudarek bo na kraški pokrajini, ki ponuja obilo raznolikosti.

Zavedamo se, da lahko dober turistični proizvod sestavimo s skupnimi močmi, z vašimi predlogi in sodelovanjem, zato vas prosimo za vaš odgovor.

Namreč ena izmed naših tem je tudi življenje nekoč in danes. Na eni izmed spletnih strani smo namreč prebrali, da ste članica folklorne skupine Kraški šopek. Na spletni strani smo videli, vaše prekrasne tradicionalne noše. Zanima nas ali bi bili pripravljeni sodelovati in nam na dan tekmovanja kot razstavni eksponat posodili eno izmed vaših oblek? Zagotavljamo vam, da bi vam vrnili obleko nepoškodovano takoj po tekmovanju.

V prilogi Vam dodajamo še dodatne informacije glede naše ideje.

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje,
lp dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž

➔ Magdalena Svetina Terčon

mag. Magdalena Svetina Terčon magdalena.svetina-tercon@guest.arnes.si

Pozdravljeni,

veseli me, da ste si za maturitetno nalogo izbrali tako zanimivo temo in da boste Kras predstavljali tudi na tekmovanju. Čeprav mi moja noša veliko pomeni, vam jo z veseljem posodim, ker verjamem, da boste z njo lepo ravnali. Lahko vam tudi pomagam z opisom, če želite. Povedati pa moram, da zaradi obveznosti nisem več članica KD Kraški šopek.

LP,

mag. Magdalena Svetina Terčon
direktorica

3. PARK ŠKOCJANSKE JAME

od: Kraška Pravljljica <kraskappravljica@gmail.com>

za: psj.info@psj.gov.si

zadeva: Maturitetna naloga- Kraška pravljica

Pozdravljeni!

Smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma 31.1.2018 v Ljubljani. Zanima nas ali bi bili pripravljeni sodelovati pri oblikovanju in morebitni kasnejši izpeljavi turističnega proizvoda v prihodnosti?

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Ena izmed delavnic bi bila tudi Podzemni svet, v katerem bi predstavljali Škocjanske jame.

Ker bi želeli, da turisti podzemni svet čim bolje začitijo nas zanima ali je možno da bi na stojnici, ki bi opisovala podzemni svet turistom podarjali bone oziroma kupone na katerih bi bilo nekaj procentov popusta pri nakupu karte za ogled Parka Škocjanske jame. Zanima nas ali ste pripravljeni sodelovati z nami in koliko procentov popusta bi lahko dobili pri bonih oziroma kuponih?

Zavedamo se, da lahko dober turistični proizvod sestavimo s skupnimi močmi, z vašimi predlogi in sodelovanjem, zato vas prosimo za vaš odgovor.

V prilogi vam dodajamo tudi natančnejše podatke glede našega turističnega proizvoda.

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje, Ip dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž

→ Park Škocjanske jame

Park Škocjanske jame komerciala@psj.gov.si

Spoštovani,

prejeli smo vaše sporočilo, s katerim nam predstavljate projekt in nas vabite k sodelovanju. Veseli nas, da se zanimate za promocijo Krasa, ki je nedvomno eden najbolj zanimivih »turističnih produktov«. V predhodnem sporočilu smo razumeli, da bi želeli v Škocjanskih jamah tudi posneti nekaj kadrov, za kar je potrebno dovoljenje.

Za pripravo oktobrskega dogodka smo zainteresirani, obveščamo pa vas, da na Krasu že nekaj let deluje neformalna koordinacija za turizem, ki se trudi za usklajeno promocijo vseh večjih turističnih ponudnikov in organizatorjev dogodkov. Koordinator je:

Javni zavod Komenski Kras, Štanjel 1a, t + 386 5 769 10 14, zato vas vabimo, da se obrnete na njih, tudi glede priprave različnih turističnih paketov.

ŠC Srečka Kosovela Sežana

Za vse nadaljnje informacije glede Parka Škocjanske jame, pa nas pokličite ali se dogovorite za sestanek, kjer vam bomo z veseljem dali več informacij glede možnosti obiskovanja parka in jam.

Zahvaljujemo se vam še za možnost informiranja obiskovalcev sejma Natour v Ljubljani, kjer bomo tudi sami prisotni na skupni stojnici za promocijo Krasa in Brkinov. Lahko se srečamo tudi tam in si izmenjamo promocijske materiale.

Želim vam veliko uspeha in pozitivne energije pri izdelavi vaše naloge.

Z lepimi pozdravi,

Jana Martinčič
Komerčiala
Park Škocjanske jame, Slovenija

4. TIC SEŽANA

od: Kraška Pravljljica <kraskapravljica@gmail.com>

za: tic.sezana@visitkras.info

zadeva: Maturitetna naloga- Kraška pravljica

Pozdravljeni!

Smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma. Zanima nas ali bi bili pripravljeni sodelovati pri oblikovanju in morebitni kasnejši izpeljavi turističnega proizvoda v prihodnosti?

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Menimo, da bi z dobro promocijo in predstavitvijo Štanjel obiskovalo iz leta v leto več turistov. Z našim proizvodom bi bile turistu predstavljene temeljne značilnosti Krasa, na enostaven preprost način - skozi pravljice. Poseben poudarek bo na kraški pokrajini, ki ponuja obilo raznolikosti.

Ker je na območju Krasa kar nekaj obrtnikov, nas zanima ali bi nam lahko posredovali nekaj elektronskih naslovov oziroma kontaktov? Naš namen je povabiti h sodelovanju, z namenom predstavitve njihovih lokalnih izdelkov.

Zavedamo se, da lahko dober turistični proizvod sestavimo s skupnimi močmi, z vašimi predlogi in sodelovanjem, zato vas prosimo za vaš odgovor.

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje,
Ip dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž

→ TIC Sežana

od: Tic Sezana tic.sezana@visitkras.info

Pozdravljeni!

Veseli nas, da ste se v svojem projektu osredotočili na turistične potenciale Kras in njihov razvoj. Ker pa se vaša naloga osredotoča na Štanjel, vas povezujem s kolegi iz TIC Štanjela, ki vam lahko ponudijo še več izčrpnih informacij o samem Štanjelu in njegovi ponudbi. Za vse ostale info. pa se vsekakor lahko obrnete tudi na TIC Sežana.

S prijetnimi pozdravi,

Ana Hrast

TIC Sežana – Zavod za šport, turizem in prosti čas Sežana

Partizanska c. 4, 6210 Sežana

5. TIC ŠTANJEL

od: Kraška Pravljiča <kraskapravljica@gmail.com>

za: tic.stanjel@stanjel.eu

zadeva: Maturitetna naloga- Kraška pravljica

Pozdravljeni!

Smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma. Zanima nas ali bi bili pripravljeni sodelovati pri oblikovanju in morebitni kasnejši izpeljavi turističnega proizvoda v prihodnosti?

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Menimo, da bi z dobro promocijo in predstavitvijo Štanjel obiskovalo iz leta v leto več turistov. Z našim proizvodom bi bile turistu predstavljene temeljne značilnosti Krasa, na enostaven preprost način - skozi pravljice. Poseben poudarek bo na kraški pokrajini, ki ponuja obilo raznolikosti.

Zavedamo se, da lahko dober turistični proizvod sestavimo s skupnimi močmi, z vašimi predlogi in sodelovanjem, zato vas prosimo za vaš odgovor.

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje,
lp dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž.

6. OSNOVNA ŠOLA KOMEN

od: Kraška Pravljičica <kraskapravljica@gmail.com>

za: os.komen@guest.arnes.si

zadeva: Maturitetna naloga- Kraška pravljica

Pozdravljeni!

Smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma.

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Menimo, da bi z dobro promocijo in predstavitvijo Štanjel obiskovalo iz leta v leto več turistov. Z našim proizvodom bi bile turistu predstavljene temeljne značilnosti Krasa, na enostaven preprost način - skozi pravljice. Poseben poudarek bo na kraški pokrajini, ki ponuja obilo raznolikosti.

Ker je naš turistični proizvod tudi poučen, nas zanima ali bi skupaj z vašimi učenci predvsem 8. in 9. razreda obiskovali takšen dogodek, v primeru da dogodek tudi izpeljemo?

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje,
lp dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž

→ OŠ Komen

OŠ Komen os-komen@guest.arnes.si

Spoštovani.

Nikoli nismo preveč stari za pravljice. Mislim, da bi bil dogodek zanimiv za naše učence in bi si ga ogledali.

Želim vam veliko uspeha z izpitno nalogo in zaključkom srednje šole.

Vse dobro.

Nives Cek, ravnateljica OŠ Komen

7. IVO KOBAL

od: Kraška Pravljljica <kraskapravljica@gmail.com>

za: info@vina-kobal.si

zadeva: Maturitetna naloga- Kraška pravljica

Pozdravljeni!

Smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma. Zanima nas ali bi bili pripravljeni sodelovati pri oblikovanju in morebitni kasnejši izpeljavi turističnega proizvoda v prihodnosti?

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Menimo, da bi z dobro promocijo in predstavitvijo Štanjel obiskovalo iz leta v leto več turistov. Z našim proizvodom bi bile turistu predstavljene temeljne značilnosti Krasa, na enostaven preprost način - skozi pravljice. Poseben poudarek bo na kraški pokrajini, ki ponuja obilo raznolikosti.

Zanima nas, ali bi bili pripravljeni sodelovati z nami v primeru izpeljave dogodka. Zasledili smo da se sami ukvarjate z vinarstvom, ali bi bili pripravljeni v vaši vinski kleti obiskovalcem podrobneje predstaviti različna vina in njihove postopke izdelave, ter ponuditi nekaj degustacije.

Zanima nas tudi, ali bi bili to pripravljeni storiti kot sponzor, vaše vino bi z vašim dovoljenjem sicer želeli tudi promovirati na tekmovanju Več znanja za več turizma, ki bo potekalo 31.1.2018 v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču.

Zavedamo se, da lahko dober turistični proizvod sestavimo s skupnimi močmi, z vašimi predlogi in sodelovanjem, zato vas prosimo za vaš odgovor.

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje,
lp dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž

→ VINA KOBAL

Ivo Kobal info@vina-kobal.si

Pozdravljeni.

Pri vaši nalogi smo pripravljeni sodelovati. Tudi z degustacijo. Za podrobnosti nas pokličite.

Lp

Ivo Kobal

O41524912

8. JERNEJ BORTOLATO

od: Kraška Pravljiča <kraskapravljica@gmail.com>

za: info@bortolato.si

zadeva: Maturitetna naloga- Kraška pravljica

Pozdravljeni!

Smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma. Zanima nas ali bi bili pripravljeni sodelovati pri oblikovanju in morebitni kasnejši izpeljavi turističnega proizvoda v prihodnosti?

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Menimo, da bi z dobro promocijo in predstavitvijo Štanjel obiskovalo iz leta v leto več turistov. Z našim proizvodom bi bile turistu predstavljene temeljne značilnosti Krasa, na enostaven preprost način - skozi pravljice. Poseben poudarek bo na kraški pokrajini, ki ponuja obilo raznolikosti.

Zanima nas, ali bi bili pripravljeni sodelovati v primeru izpeljave dogodka, potrebovali bi nekoga, ki bi turistom podrobneje predstavljal kamnoseške dejavnosti na dan dogodka. Eden od namenov pa je vsekakor vaša promocija izdelkov.

Če se strinjate bi nekaj vaših izdelkov tudi promovirali na tekmovanju Več znanja za več turizma, ki bo potekalo 31.1.2018 v Ljubljani.

Zanima nas tudi, kakšen bi bil strošek vaše predstavitve, namreč v prilogi potrebujemo tudi finančni načrt skupnih stroškov turističnega proizvoda.

Zavedamo se, da lahko dober turistični proizvod sestavimo s skupnimi močmi, z vašimi predlogi in sodelovanjem, zato vas prosimo za vaš odgovor.

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje,

Ip dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž

→ BORTOLATO

Bortolato INFO@bortolato.si

Pozdravljeni,

najprej pohvala za tako inovativno razmišljanje, vsekakor sem vam pripravljen sodelovati in pomagati.

Za vsa vprašanja sem vam na voljo po tel. 041 524 069

Hvala in lep vikend

Jernej

9. VINA KRAS

od: Kraška Pravljica <kraskapravljica@gmail.com>

za: vinakras@siol.net

zadeva: Maturitetna naloga- Kraška pravljica

Pozdravljeni!

Smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma. Zanima nas ali bi bili pripravljeni sodelovati pri oblikovanju in morebitni kasnejši izpeljavi turističnega proizvoda v prihodnosti?

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu ki spada v vašo občino, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Menimo, da bi z dobro promocijo in predstavitvijo Štanjel obiskovalo iz leta v leto več turistov. Z našim proizvodom bi bile turistu predstavljene temeljne značilnosti Krasa, na enostaven preprost način - skozi pravljice. Poseben poudarek bo na kraški pokrajini, ki ponuja obilo raznolikosti.

Na spletnih straneh smo zaznali videe vaših izdelkov, zanima nas ali bi lahko za naš promocijski spot prišli k vam in posneli nekaj prizorov?

Zavedamo se, da lahko dober turistični proizvod sestavimo s skupnimi močmi, z vašimi predlogi in sodelovanjem, zato vas prosimo za vaš odgovor.

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje,
Ip dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž

➔ VINA KRAS

Nina Kolar nina.kolar@vinakras.si

Pozdravljene,

Najlepša hvala za vaše sporočilo in izkazano zanimanje ter podano pobudo za sodelovanje. Z veseljem se bi pogovorila z vami o vaši ideji.

Vsekakor bi bile zaželeni z vaše strani bolj specifične informacije o samem tur. produktu.

Rada bi vas le opozorila, da se klet Vinakras Sežana nahaja v Sežani, torej je sedež v občini Sežana.

Res pa je tudi, da imamo večino lastnih vinogradov v občini Komen, kamor spada tudi Štanjel.

V pričakovanju vašega odgovora vas lepo pozdravljam,

Nina Kolar

10. Prof. MATEJA GRMEK

od: Kraška Pravljičica <kraskapravljica@gmail.com>

za: mateja.grmek1@gmail.com

zadeva: Maturitetna naloga- Kraška pravljica

Pozdravljeni,

smo dijaki ŠC Srečka Kosovela Sežana, programa ekonomski tehnik. Za 4. izpitno nalogo na maturi smo si izbrali nalogo z naslovom Kraška pravljica, s katero se bomo tudi predstavljali na tekmovanju Več znanja za več turizma.

Naš turistični proizvod bi želeli izpeljati v Štanjelu, s ciljem ga še bolj promovirati ter skozi različne delavnice predstaviti glavne značilnosti Krasa - kot edinega takega območja daleč naokrog. Menimo, da bi z dobro promocijo in predstavitvijo Štanjel obiskovalo iz leta v leto več turistov. Z našim proizvodom bi bile turistu predstavljene temeljne značilnosti Krasa, na enostaven preprost način - skozi pravljice. Poseben poudarek bo na kraški pokrajini, ki ponuja obilo raznolikosti.

Ker je naš turistični proizvod tudi poučen, ena pa od naših poučnih delavnic-Nastanek Krasa, nas zanima ali bi bili pripravljeni sodelovati in na dan dogodka na kratko predstaviti glavne značilnosti nastanka Krasa?

Že vnaprej se zahvaljujemo za vaš odgovor v upanju za nadaljnje sodelovanje,
lp dijaki ekonomskega tehnika, Patricija, Jasmina, Valentina in Andraž

→ Prof. MATEJA GRMEK

Mateja Grmek mateja.grmek1@gmail.com

Drage dijakinje,

seveda sem pripravljena sodelovati na vašem dogodku. Sporočite mi, kako ste si zamislile moje sodelovanje.

Lep pozdrav,
Mateja Grmek

Priloga št. 5: OPIS SEKUNDARNE RAZISKAVE

a) ŠTANJEL

Štanjel je eno najstarejših naselij na Krasu, prepoznavno po svojem starem jedru. Ime je dobil po zavetniku cerkve, svetem Danijelu.

Grič je bil zaradi svoje strateške lege poseljen že v prazgodovini, utrjen pa je bil tudi v času antike. Kraj je bil prvič pisno omenjen leta 1402. Značilno obrambno obzidje iz 15. stoletja je prebivalce ščitilo v času turških vpadov. Vrhunec razvoja je naselje doživelo v 16. in 17. stoletju od tedaj pa izvira tudi večina stavb.

V času med svetovnim vojnama je Štanjelu vtisnil svoj pečat arhitekt in tedanji župan Maks Fabiani. Njegovo dvajsetletno delo v Štanjelu zajema številne posege, ki skupaj kažejo arhitektovo vizijo nadgraditve obstoječih prostorskih kvalitet naselja z rešitvami, ki jih narekuje sodobni vsakdan. Genius loci - duh kraja in njegovo ohranjanje sta bili glavni arhitektovi obvezi pri vseh posegih v prostor, uporabljal je takrat najsodobnejše tehnologije. Posegi v staro naselje so bili usmerjeni v njegovo prilagoditev potrebam sodobnega življenja. Obnova objektov z uvedbo njihove nove rabe dodatno kaže na arhitektovo daljnovidnost in inovativnost pri pristopu k dediščini. V tistem času je razmišljal o dostopnosti naselja za avtomobilski promet z ureditvijo sistema dostopov. Lotil se je tudi enega glavnih problemov kraških naseljiv- vodne oskrbe.

Med drugo svetovno vojno je bilo naselje delno požgano, grad pa močno poškodovan. Revitalizacija jedra in obnova gradu se je začela v 60. letih prejšnjega stoletja in se nadaljuje še danes. Po drugi svetovni vojni se je na ravnini pod starim jedrom razvil novejši del naselja.

b) NASTANEK KRASA

Razvoj krasa se pojavi vsakič, ko kislá voda začne raztapljati površino kamnin skozi razpoke. Ko se površina (kot apnenec ali dolomit) še naprej členi, razpoke postajajo večje. Sčasoma bodo ti zlomi postali širši in na koncu lahko nastane neke vrste drenažni sistem pod površino. Če ta podzemni drenažni sistem napreduje, bo to pospešilo razvoj kraških pojavov. Ta funkcija povečanja stopnje razvoja krasa nastane zaradi dejstva, da bo voda lažje tekla skozi območje. Proces, ki ustvarja za kras tipične reliefne oblike, se imenuje kemična erozija ali korozija.

Ogljikova kislina nastane, ko dež skozi atmosfero sesa ogljikov dioksid (CO₂), ki se raztopi v vodi. Ko dež doseže tla in gre skozi tla, lahko zagotovi veliko več CO₂ in dobimo raztopino šibke ogljikove kisline, ki raztaplja kalcijev karbonat. Intenzivnost raztapljanja apnenca je odvisna od čistosti in razpokanosti kamnine ter od količine CO₂, ki ga voda nabere iz zraka, največ pa v prsti.

V posebnih in zelo redkih primerih, kot so se pojavljali v preteklosti v jami Lechuguilla v Novi Mehiki (in v zadnjem času v jami Frasassi v Italiji), lahko igrajo vlogo tudi drugi mehanizmi. Oksidacija sulfidov, ki vodi do tvorbe žveplove kisline je lahko tudi eden od dejavnikov korozije v kraških formacijah. S kisikom (O₂) bogate površinske vode pronicajo v globoke anoksične kraške sisteme, reagirajo s sulfidom, prisotnem v sistemu (pirita ali H₂S), da se tvori žveplove kislina (H₂SO₄). Žveplove kislina nato reagira s kalcijevim karbonatom, kar povzroča povečano erozijo v apnencu.

Tržačan Carlo D'Ambrosi, eden največjih poznavalcev krasa, je že v šestdesetih letih dvajsetega stoletja postavil teorijo o razvoju krasa, ki je danes splošno sprejeta. Na Tržaškem

ji pravijo »teorija o žogi za rugby« ali o »zakopani žogi«. Zaradi približno ovalne (jajčaste) oblike Klasičnega krasa, ga D'Ambrosi primerja z žogo, ki se zaradi tektonskega premikanja še vedno počasi dviga med dvema sinklinalama (Vipavsko dolino in Tržaškim zalivom). Kraška dejavnost pa sproti razjeda kamen in voda »spira« površino ozemlja iz Volniških brd, koder poteka današnja državna meja, navzdol. Drobir, ki pri tem nastaja, počasi leze po obli površini do vznožja Kraške planote, kjer nastaja fliš. Tako se imenuje teren, ki bi ga s skromno razlago lahko primerjali neki vrsti debelega grušča, ki obdaja ves Kras.

c) ŽIVI IN NEŽIVI SVET NA KRASU

5.1.1.1.1 ŽIVALJSTVO

Rastline so hrana množici neverjetno raznolikih žuželk, od kobilic, hroščev in gosenic, ki jih obgrizujejo, do čebel, ki z njimi živijo v sožitju. Žuželke so hrana plazilcem, predvsem kraški kuščarici, žabam in pticam. Nekatere ptice, ki so drugod že skoraj izginile zaradi spreminjanja okolja, ki ga povzroča sodobno kmetijstvo, so na Krasu še vedno pogoste.

Velika raznovrstnost življenja na Krasu je posledica njegove lege na robu sredozemskega sveta. Sredozemlje je z vrstami najbogatejši del Evrope in ena izmed vročih točk življenjske raznovrstnosti na svetu. V tako imenovanih vročih točkah najdemo največ endemičnih, samosvojih rastlinskih in živalskih vrst, torej največji delež naravne raznovrstnosti. Raznolika geološka zgodovina sredozemskega prostora in dejstvo, da so v njem našle zatočišče mnoge vrste med hladnimi ledenimi dobami, sta vzroka za naglo evolucijo življenjskih oblik v tem prostoru. Na Krasu najdemo zahodno in vzhodno mediteranske vrste, saj leži na meji teh dveh favnističnih regij. Leži tudi na stičišču sredozemskega in celinskega sveta, zato ga naseljujejo prebivalci obeh. Nekoč v preteklosti je gotovo obstajala tudi vez z vzhodnoevropskimi stepami, na kar kaže navzočnost nekaterih vrst. Mozaično prepletanje travniških in gozdnih združb dodatno bogati prostor, saj ga naseljujejo tako travniške kot gozdne vrste. Prav trenutek, ko travnik prepustimo razvoju in s tem zaraščanju, postane najbolj gostoljuben večini rastlin in živali.

5.1.1.1.2 RASTLINSTVO

Ko danes s kakšnega hriba zremo na Kras, vidimo gozdnato pokrajino, iz katere gledajo le kraške vasice, ki čepijo vrh vzpetin. Od blizu Kras vendarle razkrije svoje travnike in pašnike, ki so kot čipke prepleteni z mladim gozdom. A iz leta v leto jih je manj, gozd nenehoma prodira in zarašča travnate ostanke.

Kras je dolgo veljal za negostoljubno kamnito puščavo, kjer gospodari burja. S pogozdovanjem so v 19. stoletju začeli Avstrijci, ki so bili tedaj gospodarji. Domačinom ni bilo po volji, saj jim je jemalo prostor in spreminjalo podnebje, ki je postajalo vlažneje, burja pa je izgubljala moč. Pogozdovanje je bilo težavno, drevesa so se le težko ukoreninila na kamnitih pobočjih. Kot najuspešnejše se je pokazalo sajenje črnega bora, ki na Krasu ni samonikel. Le dobrih petdeset let stare fotografije še prikazujejo golo kamnito površje, kjer danes zelenijo gozdovi. Prelomnico v razvoju je pomenila prepoved reje ovc in koz po drugi svetovni vojni. Tedaj se je gozd začel zaraščati po naravni poti in se še vedno širi. V samoniklih gozdovih na Krasu prevladujejo črni gaber, puhasti hrast in mali jesen, v višjih predelih tudi bukev.

Koralni grebeni v tropskem morju s svojimi koralami in raznobarvnimi ribami veljajo za višek naravne raznovrstnosti, ravno tako tropski deževni gozd, ki še vedno skriva množice neopisanih vrst živali in rastlin. Ne enega ne drugega ne premoremo v Sloveniji, a če želimo opazovati naravno raznovrstnost v vsem njenem sijaju, se lahko odpravimo na kamnite kraške

travnike in zaraščajočo gmajno. Namesto koral je tu osnova prehranjevalnih verig velika raznovrstnost rastlin. Na kamnitih tleh z malo prsti uspevajo druge kot na globljih, ki se že zaraščajo z grmovjem in drevjem. Marca na Krasu prevladujejo rumeni odtenki, saj med grmovjem zacveti dren, na kamnitih pašnikih pa pritlikavi Tommasinijev petoprstnik. Med prvimi zacvetijo tudi rastline s čebulicami, korenikami ali gomolji, ki iz podzemnih zalog črpajo moč za svoje barvito cvetje. Do poletne suše morajo dokončati svoj razvoj in roditi semena za razvoj novega rodu. Drobní modri cvetovi jagodaste hrušice zacvetijo že marca. Med suho travo nekaj kasneje kimajo sramežljivi kosmatinci, ki se obračajo v tla, kot bi jih bilo sram pokazati temno vijolične cvetove pod kosmatim puhom, ki jih varuje pred pozebo. Aprila pobelijo kraško gmajno cvetoče rešeljike, ki se jim marsikje pridružijo bele narcise. Kot bi hotele družno pripraviti iluzijo zasnežene pokrajine, ki jo pozimi tu le redko doživimo. Za prvomajske praznike navadno cvetijo ilirske perunike, nekaj kasneje pa okrog grmovja svojo lepoto razkazujejo rožnati cvetovi jesenčka. Da najdemo gorsko logarico, moramo imeti srečo, saj je ta sorodnica močvirskega tulipana redka. Marsikatera trata posrebri, ko se sončna svetloba ujame v puhaste rese trave bodalice. Najbolj pa nas vzradosti, ko za grmom uzremo velike rdeče cvetove potonik.

5.1.1.1.3 VODA

Tekočo vodo lahko najdemo na površju le na obrobju krasa. S flišnih Brkinov teče v številnih potokih, ki pa se jim njihova nadzemna pot konča v slepih dolinah na kraškem Matarskem podolju. Tu izginejo v podzemlje in napajajo talnico, skrito v kraških globinah.

Reka Reka, ki izvira pod Snežnikom, teče po flišni dolini, dokler pri Gornjih Vremah ne priteče na apnenec. Vanj je vrezala slikovito sotesko, ki se konča pod vasjo Škocjan, kjer prvič izgine pod zemljo. Izginotje tako velike reke v podzemlje je od nekdaj burilo človeško domišljijo, zato so bila že od pradavnine nad ponori svetišča, ljudje pa so tu, ob vhodu v onostranstvo, pokopavali mrtve.

Skupaj z vodo so se pod zemljo preselile mnoge živali in se postopoma prilagodile večni temi in bornim virom hrane. Izgubile so oči in barvila, ki jih ne potrebujejo, da bi izostrile ostale čute. Rakci, pajkovci, hrošči in tudi največja, dvoživka človeška ribica, naseljujejo podzemni svet slovenskega krasa. V jamah domujejo tudi netopirji, ki s svojimi iztrebki zagotavljajo pomemben vir hranilnih snovi, ki vzdržuje jamsko favno. Ta je sicer odvisna le od vode, ki jim hranila nosi s površja.

Kraško površje se zaradi preperevanja in izpiranja stalno znižuje. Kadar se kraške vrtače znižajo vse do talnice ali vodnih tokov, jih voda poplavi ob visokem vodostaju. Nastanejo presihajoča jezera, ki imajo vodo le del leta, ko ta odteče, pa zacvetijo rastline, ki to obdobje uspešno preživijo pod vodo. Takih rastlin je malo, zato lahko občudujemo preproge istovrstnih cvetov na nekdanjem jezerskem dnu. Na Pivškem je veliko manjših presihajočih jezer pod Javorniki. Največja med njimi sta Petelinjsko in Palško jezero, na drugi strani Javornikov pa je najznamenitejše presihajoče Cerknjsko jezero.

Na osrednjem Krasu površinske vode ni, saj kljub dokaj obilnim padavinam v jesenskem in pomladnem času vsa ponikne pod zemljo. Ljudje so bili zato odvisni od kapnice, ki so jo zbirali v vodnjakih, v vsaki vasi pa so imeli tudi kale, plitve kotanje z neprepustnim dnom, v katerih se je zadrževala voda, s katero se je napajala živina. Vodo iz globljih vodnih zbiralnikov, imenovanih lokve, so nekoč uporabljali celo za pitje.

5.1.1.1.4 VETER

Po prehodu hladne fronte nastanejo velike razlike v temperaturi zraka ob morju in na hladnih gorskih planotah. Hladen zrak je gostejši in težji od toplega, zato ga izpodrine in pade z gora čez Kras proti morju. Včasih njegovi sunki dosežejo orkanske hitrosti, zato so kraške hiše obrnjene s hrbtom proti njemu in tesno stisnjene skupaj. Domačini imajo burjo radi, saj prinese svež zrak in lepo vreme, pa tudi suši pršute, panceto, salame in druge kraške dobrote. Ko mrzel zrak, poln vodnih kapljic, zapiha s Trnovskega gozda in Nanosa v toplo dolino, se segreje in vsrka vlago. Kapljice izparijo, oblaki izpuhtijo. Kadar piha močna burja, vidimo razpotegnjene oblake na gorskih grebenih, medtem ko na Krasu sije sonce. Mrzla burja preprečuje, da bi na Krasu in ob obali rasli večji sestoji pravega sredozemskega rastlinja. Ime za burjo je preoblikovan latinski izraz borea, kar pomeni severni veter.

Sneg na Krasu redko zapade in se nikoli ne obdrži dolgo. Vsaj čez dan sonce toliko segreje tla, da se sneg stopi, ali pa ga spiha burja. Hladna burja pa močno ohladi zemljo v mrzlih zimskih nočeh. Zato ni redek žled, ki nastane, ko dež pada na mrzla tla in zamrzne, ter vse rastlinje odene v leden oklep.

5.1.1.1.5 KAMEN

Ime za Kras se je s prilagajanjem jezika novih prišlekov ohranilo iz pradavnine in izvira iz besede za kamen – kar. Danes le težko verjamemo, da je bila skoraj povsem porasla pokrajina še pred dobrega pol stoletja povsem gola in kamnita. Le redkokje še lahko najdemo golo kamnito površje, kjer lahko zaslutimo, kakšna je bila pokrajina v skoraj vsem obdobju človeške poselitve.

Kras so ogolili že davni pastirji ovčjih in kozjih čred in si s tem ustvarili pašnike za svoje živali. Danes se moramo potruditi in s poti zaviti med grmovje ter po stečinah srn in divjih svinj odkrivati pokrajino, ki je prepredena s kamnitimi zidovi. Ti od nekdanj razmejujejo posesti. Ljudje so v svojem tisočletnem gospodarjenju s kamnito pokrajino predstavili neznanske količine kamenja in ga zložili v zidove, ki jih moramo premagovati ob hoji po Krasu. Tu in tam lahko še vedno najdemo kamnite griže, golo kamnito površje, razjedeno od vremenskih vplivov, ki na kamen delujejo vse od njegovega davnega dviga izpod morske gladine. Ponekod so kamniti ostanki videti kot ruševine davnega mesta. Drugod žlebiči in škraplje brazdajo kamnite sklade, da so videti kot zgubana koža starca in spominjajo na starodavnost dežele.

Pritisk afriške tektonske plošče na Evropo, ki je povzročil dviganje Alp, je iz morja dvignil tudi današnjo Kraško planoto. Zaradi pritiskov so se kamninske plasti gubale, lomile in marsikje naložile druga čez drugo, kar je lepo videti na območju Kraškega roba. Starejši apnenci marsikje ležijo na pozneje odloženih flišnih plasteh. Ker fliš hitreje prepereva kot apnenec, ga je voda na dvignjenih območjih izprala. Na vrhu so ostale apnenčaste stene, fliš pa prepereva naprej v mnogih žepih pod njimi. Ker se kruši, nastajajo gola melišča, ki jih voda brazda ob nalivih in na katerih se rastline težko obdržijo. Proti soncu obrnjeni stopničasti prag Krasa je dom mnogim toploljubnim rastlinam in živalim. Previsne skalne stene zaklanjajo sredozemske rastline pred burjo in varujejo gnezda ptic pred plenilci. Na skalnem robu je človek postavil celo vrsto utrd in gradov, od katerih so večinoma ostali le skromni zidni ostanki. Grad oziroma trdnjava je stala tudi v jami pod previsno Osapsko steno, ki danes nudi užitke mnogim plezalcem.

Kras je bil kljub navidezni negostoljubnosti kamnitih tal dokaj gosto poseljen že pred prihodom Rimljanov. Naselbine so bile zaradi varnosti zgrajene na krajih, od koder je bil dober razgled.

Mogočna obzidja so varovala naselja v nemirnih časih, ko je moral vsak skrbeti za lastno varnost. Gradišča so bila večinoma opuščena v času rimske zasedbe, a nedaleč od njih so zrasle nove vasi, ki živijo še danes. Ob potepanju po Krasu se ne moremo izogniti obisku skrivnostnih kamnitih grobelj razvaljenih obzidij, ki razvnemajo domišljijo. Zgradili so jih ljudje, ki so oblikovali kraško kulturno krajino in se naučili živeti na skopem svetu.

d) PODZEMNI SVET

Že v prazgodovini so bile jame zanimive za človeka, saj je v njih našel ugodne pogoje za bivanje - stalna temperatura v jami in prisotnost vode. Jame so bile pomembne kot zatočišča, skrivališča in tudi kot tabori. Nekatere jame so bogate z rudnimi bogastvi. Uporabljali so jih za shranjevanje ledu - znana ledenica je pri Rodiku. Arheologi so v jamah našli različne kose orodja, stenske slikarije in druge zanimive najdbe. Jame so nekoč uporabljali tudi kot svetišča ali pa kot grobnice. Velikokrat pa so se v povezavi z jamami, v ljudski domišljiji, spletle različne zgodbe o magičnimi bitji, ki naj bi v jamah bivala.

Zanimanje za jame se je pojavilo že zgodaj. V Postojnski jami so našli podpise iz leta 1313. Od tega leta dalje se redno pojavljajo opisi jam in raziskovanje le-teh. Odkritje jamskih živali, pred tem so verjeli, da življenje v temi ni možno, je spodbudilo nov val raziskovanj. Valvazor je najverjetneje prvi opisal človeško ribico, ki so jo natančneje opisali leta 1768. V drugi polovici 19. stol. so se, zaradi gospodarskih koristi, začela ustanavljati jamarska društva. Poleg gospodarskih interesov so jame začele pridobivati ugled kot zanimive turistične točke. Jama Vilenica je bila prva turistična jama v Evropi, in to že v 17. stol. Na Krasu je v povprečju 350 jam na 1 km². Najdaljši jamski sistem v Sloveniji je Postojnska jama, ki znaša kar 20570 km. Drugi največji jamski sistem v Sloveniji je Predjamski sistem (13092 km), tretji pa Kačna jama (12750 km). Postojnska jama je najpomembnejša turistična jama v Sloveniji, in je zelo poznana tudi po svetu. Škocjanske jame so bile leta 1986 vključene na listo naravne dediščine pri UNESCO (neokrnjene naravne značilnosti - ogromni rovi, udornice, ...).

Definicija, ki opredeljuje jamo pravi, da je to vsaka naravna votlina v kamnini, ki je prehodna človeku in je vsaj 10 m dolga ali globoka (Jamarska zveza Slovenije). Poleg te definicije poznamo še druge. Ena izmed njih pravi, da je jama odprtina v kamnini, ki jo je oblikovala voda z raztapljanjem, nadaljnjo preoblikovanje pa se je dogajalo v kombinaciji več procesov.

Jame začnejo nastajati iz razpoke v kamnini, skozi katero teče voda, ki kamnino raztaplja. Razpoke se ravno zaradi tega širijo in s tem omogočajo hitrejši pretok vode in s tem hitrejše raztapljanje. Voda s seboj nosi delce peska in proda, kar še dodatno povzroča enakomerno širjenje rogov. Hitrost širjenja rogov in s tem nastanka jamskega sistema, je približno 2 - 3 metre na 1000 let.

Vsem poznane tvorbe v jamah so kapniki. Nastanejo z izločanjem sige. Siga se lahko izloča iz kapljajoče vode, iz mezeče vode, iz vode, ki se premika po tankih kanalih ali iz stoječe vode. Hitrost izločanja sige je odvisna od hidroloških pogojev vode. Barva sige je odvisna od mineralne sestave, od različnih kovinskih nečistoč v karbonatnih kamninah, od prsti in vegetacije na površju, od podnebja in od samega jamskega okolja. Najbolj znana sigova tvorba so stalaktiti, ki rastejo iz stropa. V sredini so votli. Stalagmiti so tvorbe, ki zrastejo na tleh iz kapljajoče vode. Največkrat se nad njimi nahaja stalaktit. Navadno so večji od stalaktitov. Na sredini niso votli, plasti sige ležijo ena čez drugo. Kapniški steber (stalagmat) nastane, ko se združita stalaktit in stalagmit. Zavese se tvorijo, ko se izloča siga na previsnih stenah. Poleg teh tvorb poznamo še jamske bisere. To so koncentrične sigove tvorbe, ki nastanejo v plitvih

vodnih kotanjah. Ponvice so zanimiva oblika izločanja sige. Nastanejo tam, kjer voda ploskovno teče po nagnjenem površju. Zaradi nestalnosti v hitrosti vodnega toka se oblikujejo pregrade, za katere se ujame stoječa voda.

e) KULINARIKA

Čas teče na Krasu počasi. In počasi se kuhajo kraške jedi. Recepti prehajajo iz roda v rod, gospodinje pa jih ustvarjalno žlahtnijo. Skrivnost dobre hrane se skriva v izbranih domačih sestavinah, ki jih Kraševci z ljubeznijo vzgajajo na svojih vrtovih.

Slovanska, germanska in romanska kuhinja se tu prepletajo že stoletja. Rodila se je kraška kuhinja polna in okusna ter odeta v svežino Mediterana. Je sezonska, obogatena s dišavnicami, divjimi rastlinami in sadjem. Vsak praznik ima svoje pecivo, izmed katerih zagotovo izstopajo kraški štruklji, potica in zavitek. Divjačina ter jagnjetina se tu pripravljajo na tisoč in en način. V hladnih dneh, ko burja brije, nas prijetno ogrejejo juhe in mineštre. Krasa pa ne moremo spoznati preden okusimo pravo kraško joto, mineštro iz kislega zelja in repe, krompirja in fižola.

Kras je vinorodna pokrajina z dva tisočletno tradicijo gojenja vinske trte in pridelave vina. Zahvaljujoč rdeči prsti, stalni suši, kraški burji, obilju sonca in površju, ki je brez površinskih voda, na Krasu raste trta ki ponudi odlično grozdje. Kraševci pa ga je od nekdaj znal pridelati v vrhunska vina.

Kraške kleti, turistične kmetije ter ostali ponudniki so povezani v Kraško vinsko cesto, ki povezuje skoraj 170 ponudnikov kraških dobrot in se razprostira nad Tržaškim zalivom. Vinska cesta poteka po apnenčasto posuti Kraški planoti, ki jo prekriva zemlja "terra rossa". Tu so doma kraška burja in najtoplejši sončni žarki.

f) ARHITEKTURA

Za Kras so značilne stavbe zaprtega tipa, ki se v gručah držijo druga druge in tvorijo specifično arhitekturo. Zaradi silovite burje so strehe stavb prekrivali s kamnitimi skrlami. Taka streha je bila težka in ji burja ni mogla do živega. Značilnost kraške hiše je tudi dolg lesen balkon ("gank") po celotni prednji strani stanovanjskega dela, ki predstavlja zunanji hodnik za povezavo prostorov v nadstropju, ter služi za sušenje kmetijskih pridelkov.

g) ŽIVLJENJE NA KRASU NEKOČ IN DANES

Na Krasu so na prebivalstvo in poselitveno podobo vplivale naravne razmere in prometni ter geopolitični položaj. V preteklosti so bila obdobja stagniranja prebivalstva in šibek naravni prirastek. V zadnjih letih se je trend obrnil, število prebivalstva se je povečalo. Nekdanja pretežno kmečka naselja se v zadnjih letih spreminjajo predvsem v bivalna ali počitniška območja, s pretežno nekmečkim prebivalstvom.

h) ZNANE OSEBNOSTI

Kras zaznamujejo naslednje osebnosti:

- **ANDREJ ČEHOVIN** (Dolanci 1810-1855 Baden pri Dunaju)

Andrej Čehovin je kot mlad topničar sodeloval v bojih avstrijske armade v Italiji v revolucionarnih letih 1848 in 1849, predvsem v bitkah pri Montanari, Somma Campagni, Custozi, Mortari in Novari. S svojo vztrajnostjo, iznajdljivostjo in pogumom je veliko prispeval k avstrijski zmagi pod poveljstvom znamenitega maršala Radetzkega.

V boju se je izkazal kot izjemno natančen topničar, zanimiv pa je tudi dogodek iz bitke pri Mortari. Pred bitko je Čehovin splezal na drevo, da bi si dobro ogledal teren. Po naključju so prišli ravno takrat pod to drevo tudi italijanski častniki in Čehovin je lahko slišal njihov pogovor. Kasneje je v bitki uporabil te podatke in pripomogel k avstrijski zmagi.

Za svoja junaštva je prejel številna priznanja, veliko srebrno medaljo za hrabrost in veliko zlato medaljo za hrabrost. Leta 1850 mu je cesar Franc Jožef podelil najvišje vojaško priznanje - viteški križ reda Marije Terezije. Takrat mu je bil tudi podeljen plemiški naziv barona. V naslednjih letih ga je toskanski nadvojvoda Leopold II. odlikoval z viteškim redom tretjega razreda, ruski car pa z viteškim redom sv. Jurija. Kot vojak je dosegel čin stotnika.

Leta 1855 je zbolel in umrl na zdravljenju v zdravilišču Baden v Avstriji, kjer je tudi pokopan. Leta 1898 so mu pred rojstno hišo v Dolancih postavili spomenik. Ob spominski svečanosti ob 140. obletnici njegove smrti, ki je bila v Dolancih 10. septembra 1995, so ga najvišji predstavniki slovenske vojske uvrstili med pomembne može slovenske vojaške zgodovine.

- **ANTON MAHNIČ** (Kobdilj 1850-1920 Zagreb)

Anton Mahnič je ena najpomembnejših osebnosti v slovenskem kulturnem, političnem in cerkvenem prostoru ob koncu 19. stoletja, po letu 1897 pa je odigral podobno vlogo na Hrvaškem. Znan je bil kot človek izredno trdnih nazorov na vseh področjih svojega delovanja. Po gimnaziji in študiju teologije v Gorici ter doktoratu na Dunajski univerzi je leta 1881 začel delati kot profesor na bogoslovstvu v Gorici. Po tem letu je bil urednik številnih revij: škofijski list *Fulium Periodicum*, Soča, leta 1888 je začel izdajati lastno revijo *Rimski Katolik*, v kateri je podajal svoje strogo katoliške poglede na družbo, politiko in umetnost. V člankih je ostro napadel nekatere literarne ustvarjalce, posebej Josipa Stritarja in Simona Gregorčiča, očital jim je nazorsko nedoslednost, vpliv liberalizma, skepticizma in podobnih nekatoliških nazorskih pozicij. S tem je v slovenskem kulturnem in političnem prostoru sprožil javno debato in pospešil "delitev duhov", ki je pretrgala obdobje "slogaštva" v takratni slovenski politiki.

Leta 1897 je postal škof na otoku Krku. Ustanovil je katoliški list *Hrvaška straža* ter nekatere druge revije. Zunaj Hrvaške je pomagal ustanavljati hrvaška akademska društva, dejaven je bil pri organizaciji izobraževanja in združništva na podeželju. Odločno je natopil v bran hrvaškega jezika v šolstvu in staroslovanskega glagolskega bogoslužja v cerkvi. Leta 1902 je na Krku ustanovil Staroslovansko akademijo in postavil tudi tiskarno. Za svoje delovanje se je moral zagovarjati v Vatikanu. Bil je podpisnik Majniške deklaracije - pariški mirovni konferenci je poslal spomenico, v kateri se je zavzel za priključitev Jugoslaviji. Leta 1919 je bil zaradi svojega delovanja eno leto konfiniran v bližino Rima, kjer je hudo zbolel. Po vrnitvi v Zagreb je umrl. Njegove posmrtno ostanke so svečano prenesli iz Zagreba v stolnico na Krku.

Literarno je začel delovati že v gimnazijskih letih. Njegovo znano leposlovno delo je črtica *Kako je oče Kobenzl na Dunaj kraški sir nosil* (1881). Bil je plodovit in vsestranski pisec, saj je odlično obvladal pisanje različnih publicističnih in drugih žanrov od esejskih do humoresk in posebej ostrih satiričnih spisov.

V notranjosti štanjelske cerkve je njegova spominska plošča, na fasadi zakristije iste cerkve pa od leta 2000 stoji njegov portret v bronu, delo Evgena Guština. Na Krku ima svojo ulico in je hrvaški svetniški kandidat.

- **ANTON ŠIBELJA- STJENKA** (Tomačevica 1914 - 1945 Gačnik v Gorenji Trebuši)

Anton Šibelja Stjenka je pokopan v skupni vojaški grobnici na Vojščici. V tridesetih letih 20. stoletja je začel delovati kot tigrovec. Leta 1940 je bil zaprt in obsojen na t.i. drugem tržaškem procesu. Leta 1941 je postal član Osvobodilne fronte; začel je izvajati sabotažne akcije na Krasu, od katerih je najbolj znan napad na nemško kolono v Dovcah, 2. februarja 1944. Kot

vojaški poveljnik je dosegel čin majorja. Njegovo ilegalno ime je bilo Stjenka. Leta 1949 je bil proglašen za narodnega heroja. Na njegovi rojstni hiši v Tomačevici je vzdana spominska plošča, po njem se imenujeta planinska kočna na Trstelju in osnovna šola v Komnu, pred katero stoji tudi njegov spomenik delo A. Segulina.

- **ANTON ŠTREKELJ** (Gorjansko 1875 - 1943 Banja Luka)

Kmetijski strokovnjak, šolnik, sadjar, enolog in strokovni publicist s področja kmetijstva.

V Banja Luki je ustanovil in do smrti vodil Slovensko kmetijsko zadrugo in Slovensko pevsko društvo. Bil je brat dr. Karla Štreklja.

- **AVGUST KAFOL** (Čepovan 1882 - 1955 Ljubljana, pokopan v Komnu)

Bil je gozdar in kmetijski strokovnjak.

Vodil je pogozdovanje Krasa. Drevesnico v Komnu je uspešno vodil do svoje smrti, pomembno pa je vplival tudi na razvoj sadjarstva in živinoreje na Krasu. V Cirju (Komen) stoji od leta 1957 njegov spomenik, ki je delo kiparja I. Sajeveca.

- **ITA RINA** (Divača 1907 - 1979 Budva)

Italina Lida »Ida« Kravanja (tudi Ita Rina, Tamara Djordjević) je bila slovenska filmska igralka. Ida Kravanja je bila ena redkih slovenskih igralk, ki se jim je uspelo uveljaviti v tujini. Z umetniškim imenom Ita Rina je uspela v evropskem in svetovnem filmskem svetu. Rodila se je v Divači na Krasu. V otroških letih se je velikokrat igrala v fantovski družbi, obiskovala je ljubljanski ženski licej. Ko je leta 1926 kandidirala za miss Jugoslavije, so jo opazili predstavniki nemškega podjetja Ostermayer iz Berlina. Povabili so jo na poskusno snemanje in še istega leta je debitirala v filmu Kaj otroci prikrivajo staršem. Ob vstopu v filmski svet si je spremenila ime v Ita Rina. Njena kariera se je nato vzpenjala, vrhunec je doživela v filmu Erotikon iz leta 1929 pod taktirko režiserja Gustava Machatyja. Nastopala je v čeških in nemških filmih in postala ena najbolj znanih igralk v 30. letih 20. stoletja. Pred drugo svetovno vojno je prevzela pravoslavno vero, se poročila v Beograd in se preimenovala v Tamaro Djordjević. Opustila je filmsko kariero in se posvetila družini. Na starost je samo še enkrat nastopala v epizodni vlogi. Svoje življenje je sklenila v črnogorski Budvi.

V Divači so ji uredili spominsko hišo z muzejsko predstavitvijo v Škrateljnovi hiši.

- **JOŽE ABRAM- TRENTAR** (Štanjel 1875 - 1938 Ljubljana)

Duhovnik, pisatelj, dramatik, prevajalec in narodni buditelj.

Na Abramovo delo je imelo velik vpliv srečanje z dr. Janezom Evangelistom Krekom na gimnaziji v Ljubljani. Krek je Abrama in druge dijake navdušil za poezijo ukrajinskega pesnika Tarasa Ševčenka. Rojak dr. Mahnič pa je Abrama navdušil za revijo Rimski katolik, ki jo je takrat izdajal.

Bogoslovje je Abram obiskoval v Gorici, kjer je spoznal Antona Breclja in Cirila Vugo, ki so skupaj ustanovili pobratimsko društvo »Zaporoško Sič«, ki jih je spodbujalo k delu za narod. Abram je takrat pisal pod psevdonomimom Bajda Kazak. Goriško bogoslovje jim je omogočalo bogato kulturno življenje. Navezali so stike z drugimi slovanskimi bogoslovci, med drugim tudi z ukrajinskimi v Lvovu ter s študenti na Dunaju, kjer je Abram objavljaj članke v reviji Zora.

Po končanem študiju teologije je leta 1899 prejel mašniško posvečenje, k novi maši pa je na Kras povabil pridigarja Kreka.

Njegovo prvo službovanje v Bovcu in kasneje v Trenti mu je omogočilo stik z Julijci. Tu je spoznal Juliusa Kugyja, s katerim je prijateljeval celo življenje. V tem času je pisal za Planinski vestnik. Svoje delo je nadaljeval v Novakih nad Cerknem. Začel je s prevajanjem Ševčenkovega Kobzarja in Hajdamakov, za Dom in svet pa je napisal razpravo, v kateri je

prikazal zgodovino Ukrajincev ter druge članke. Prevod Ševčenkovega prvega dela Kobzarja z zgodovinskim pregledom Ukrajine in z življenjepisom Ševčenka je izšel leta 1907. Abram je ukrajinski literaturi, Ševčenku, ljudski ustvarjalnosti in slovensko-ukrajinskim kulturnim stikom posvetil še kakšnih petnajst člankov in raziskav.

Na svojih duhovniških postajah je kot kulturno-prosvetni in gospodarski organizator ustanavljal ter pospeševal knjižnice in predvsem na Mostu na Soči omogočil, da so prišle med ljudi v času fašističnega terorja.

Delo Josipa Abrama kot prevajalca in raziskovalca Ševčenka je v Ukrajini in nekdanji Sovjetski zvezi zelo cenjeno. S postavitvijo kipa Josipu Abramcu in Tarasu Ševčenku na Abramovo rojstno Grajžarjevo hišo v Štanjelu, se je Društvo Ukrajincev in Rusinov Karpati poklonilo njegovemu prevodu Ševčenka in njegovemu prispevku k poglobljanju slovensko-ukrajinskih kulturnih stikov. Ob stoletnici izdaje je društvo izdalo Kobzar, faksimile Abramovih prevodov Ševčenka.

- **KAREL ŠTREKELJ** (Gorjansko 1859 – 1912 Gradec)

Publicist, slavist, jezikoslovec in zbiratelj ljudskega blaga.

S šolanjem je začel v Gorjanskem in nadaljeval v Gorici, kjer je končal klasično gimnazijo.

Leta 1878 je odšel na Dunaj študirat slavistiko, klasično filologijo in primerjalno jezikoslovje. Pri prof. dr. Miklošiču je 1884 zagovarjal doktorsko disertacijo o fonologiji narečja na goriškem srednjem Krasu. Leta 1886 je nadaljeval z raziskovanjem morfologije in naglaševanja kraškega narečja.

Leta 1897 je na Univerzi v Gradcu postal izredni profesor za slovansko filologijo s posebnim poudarkom na slovenskem jeziku in slovstvu, leta 1906 je bil vodja seminarja za slovansko filologijo.

Leta 1908 je na graški univerzi postal redni profesor. V Gradcu je poleg slovenskega jezika in književnosti (kot prvi univerzitetni profesor je predaval slavistiko v slovenskem jeziku) predaval tudi staro cerkveno slovanščino in srbohrvaščino.

Leta 1879 je na Dunaju skupaj s slovenskimi študenti ustanovil Slovensko literarno društvo, kjer so se učili slovenskega pisanja. Bil je najodličnejši varuh lepote in čistoče slovenskega jezika. V slovenske kulturno-zgodovinski anale je zapisan tudi kot neprekosljiv pobudnik in organizator zbiranja ljudskih pesmi. Z zbirateljskim delom je začel že v srednji šoli, ko je ruskemu profesorju J. Baudouinu de Courtenayu pomagal zbirati gradivo za zahodnoslovanska narečja in folkloro.

Leta 1886 mu je Slovenska Matica zaupala v urejanje Slovenske narodne pesmi, ki so najprej izšle v dveh snopičih, po njegovi smrti pa je njegov učenec J. Glonar uredil še dva snopiča. Število nabranih pesmi z napevi je do leta njegove smrti doseglo in preseгло številko 10.000. S tem monumentalnim delom je postavil znanstvene temelje slovenski etnologiji, predvsem pri uveljavljanju strokovnih vidikov in prijemov etnološkega raziskovalnega dela, ki so še danes aktualni. V svoji znameniti Prošnji za narodno blago (1887) je klical k nabiranju in napovedal izdaje vseh vrst ustnega izročila Slovencev.

Po njem se imenuje osnovna šola v Sesljanu v Italiji in Kulturno društvo Karel Štrekelj iz Komna, ki se ukvarja z zbiranjem, zapisovanjem in prepevanjem ljudskih pesmi ter ljudskih plesov.

Štrekljeva nagrada

V prvi polovici junija se na njegovi rojstni domačiji v Gorjanskem, po njem podeljuje Štrekljeva nagrada, ki jo za svoje življenjsko delo dobi najbolj zaslužen zbiratelj slovenskega ljudskega blaga v pesmi in besedi.

Na Štrekljevi domačiji v Gorjanskem (h. št. 100) je od leta 1956 spominska plošča in spominska soba. Na osnovni šoli v Sesljanu je bronasti kip, ki je bil postavljen leta 1979 ob poimenovanju šole.

- **LOJZE SPACAL** (Trst 1907-2000 Trst, pokopan v Škrbini)

Slikar in grafik.

Lojze Spacal velja za enega najvidnejših likovnih ustvarjalcev v povojnem slovenskem in italijanskem prostoru ter za svetovno uveljavljenega umetnika, ki je svoj ustvarjalni vrh dosegel v grafičnih tehnikah, predvsem v linorezu in lesorezu. Ustvarjal pa je tudi v drugih tehnikah (olje, mozaik, tapiserija, freska) ter v različnih mešanih tehnikah (npr. kombinacija kiparstva-reliefa in slikarstva). Zapisal se je kot umetnik Istre in Krasa, saj je motive črpal iz teh dveh pokrajin in jih preoblikoval v lasten likovni jezik. Veliko časa je preživel v svoji hiši v Škrbini na Krasu, kjer je na lastno željo tudi pokopan.

Za svoje delo je prejel vrsto mednarodnih in nacionalnih (slovenskih in italijanskih) priznanj: Nagrada za grafiko na bienalu sodobne umetnosti v Sau Paulu v Braziliji (1953), grafični Grand Prix na Beneškem bienalu (1958), nagrada Predsedstva poslanske zbornice Italije (1968), Prešernova nagrada za življenjsko delo (1974), tržaški Zlati sv. Just (1977), Zlata zvezda SFRJ (podelil J.B. Tito 1978), zlata medalja Tržaške pokrajine (1984), dopisni član SAZU (1987), Jakopičeva nagrada (posthumno 2000) ter številna druga priznanja za umetniški opus. Sodeloval je na številnih skupinskih in samostojnih razstavah v Sloveniji, Italiji in drugje po svetu. Štirikrat je sodeloval na Beneškem bienalu, redno je razstavljal na Ljubljanskem grafičnem bienalu. Njegove slike in grafike so del številnih pomembnih galerijskih zbirk moderne umetnosti po vsem svetu, na Gradu Štanjel pa je od leta 1988 na ogled stalna razstava njegovih del.

- **MAKS FABIANI** (Kobdilj 1865-1962 Gorica)

Arhitekt, urbanist, profesor, pisec strokovnih in leposlovnih besedil, izumitelj, župan Štanjela. Maks Fabiani se je rodil na domačiji v Kobdilju.

Poleg Plečnika in Vurnika je eden od utemeljiteljev slovenske arhitekture in urbanizma. Kot arhitekt in urbanist je deloval na področju nekdanje habsburške monarhije, od Poljske in Češke do Tržaškega zaliva. Bil je profesor na dunajski politehnik in je eden pomembnejših soustvarjalcev dunajske secesije, glavni ustvarjalec Hribarjeve popotresne Ljubljane, kot urbanist in kot arhitekt Hribarjeve hiše, Krisperjeve hiše in drugih stavb. Njegovo Poročilo k načrtu občne regulacije deželnega stolnega mesta Ljubljane (1895) je prvi strokovni tekst iz področja urbanizma v slovenščini. Kot nagrado za dosežke v urbanizmu mu je Dunajska univerza leta 1902 podelila doktorat, ki je bil takrat prvič podeljen iz te teme.

Leta 1917 po koncu prve svetovne vojne se je vrnil v Gorico, kjer je pet let vodil povojno obnovo v Soški fronti prizadetih naselij od Bovca do morja. Izdelal je regulacijske načrte za rekonstrukcijo naselij, ter projektiral prenovo porušenih stavb. Kasneje se je vrnil v Kobdilj.

Med letoma 1935 in 1945 je postal župan Štanjela, o čemer priča veliko njegovih del v okolici. S premišljenimi posegi je kraju vrnil nekdanjo središčno vlogo in bistveno prispeval k oblikovanju prostora, kot ga poznamo še danes. Dosegel je, da je takratna italijanska država odkupila štanjelski grad, v katerem je v 30-ih letih 20. stoletja uredil občinsko središče z županstvom, šolo, vrtcem, kinodvorano, ambulanto in drugimi javnimi prostori, kar je predstavljalo eno prvih preureditev grajskih poslopij za večnamensko javno rabo nasploh.

Najbolj znana Fabianijeva zupščina v Štanjelu je Ferrarijev vrt. Nastal je kot dopolnitev t.i. Vile Ferrari - niza stavb na nekdanjem vzhodnem štanjelskem obzidju, ki jih je arhitekt preuredil za nečaka Enrica Ferrarija in njegovo družino. Srednjeveški Štanjel je s posegom dobil povsem

nove vsebine, ne da bi bila pri tem okrnjena njegova temeljna identiteta. Fabiani je v Štanjelu obnovil in preuredil vhodni stolp, dostopno stopnišče in vaški trg s ploščadjo med gradom in cerkvijo. Načrtoval je romansko hišo, danes bolj poznano kot Kraška hiša, z vaškim vodnjakom, v kateri je urejena štanjelska etnološka zbirka. Na vojaškem pokopališču iz prve svetovne vojne je uredil vhod, bližnjo stavbo pod štanjelskim obzidjem, ki je sprva služila kot vojaški objekt, je preuredil v hotel Miramonti. Zadnji poseg, ki ga je Fabiani v Štanjelu načrtoval v času med obema vojnama, je bila Casa del Fascio iz leta 1938, kasnejši Zadružni dom. V tem obdobju je zase in brata v Kobdilju uredil eno od vaških hiš, kasneje znano kot Vila Max. Po drugi svetovni vojni je živel v Gorici, kjer je tudi umrl in bil pokopan. Leta 1984 so njegove posmrtno ostanke prenesli v družinsko grobnico Fabianijevih na kobdiljskem pokopališču.

Kot strokovnjak je bil deležen številnih priznanj: vitez reda Franca Jožefa, vitez reda Pruskega Orla, vitez reda Rdečega Orla, vitez častne legije, komendnik reda sv. Stanislava, vojno odlikovanje, vitez reda italijanske krone, vitez reda za zasluge v Vatikanu, Grand prix in zlato odličje na svetovni razstavi v Parizu, zlato odličje za najboljšo stanovanjsko in trgovsko hišo na Dunaju v letih 1911/12, Zlati doktorat leta 1952 na Dunaju.

Maks Fabiani je osebnost evropskega pomena, ki pripada tako avstrijski kot italijanski in slovenski kulturi. V slovensko zgodovino se je zapisal kot avtor nekaterih znamenitih stavb, kot je bil Narodni dom v Trstu (požgan leta 1920), Trgovski dom v Gorici, Jakopičev paviljon v Ljubljani (podrt v šestdesetih letih) in dekliški licej Mladika v Ljubljani.

Po njem se imenujejo ulice na Dunaju, v Ljubljani, Trstu in Gorici. V Gorici so mu posvetili umetniški licej, v Trstu šolo za geodete. Dunajska Tehnična univerza mu je v atriju postavila portret v bronu. V Štanjelu je po njem imenovana sprehajalna pot: Fabianijeva pot.

V kvadratnem stolpu v Štanjelu sta o življenju, delu in doprinosu Maksa Fabianija Štanjelu, postavljeni dve razstavi: razstava Maks Fabiani in razstava Adijo Dunaj, pozdravljen Štanjel.

- **MARJAN ROŽANEC** (Slape 1930-1990 Ljubljana)

Pisatelj, esejist, dramatik, filmski scenarist.

Njegovo najbolj znano delo je avtobiografski roman Ljubezen (1979), za katerega je leta 1980 prejel nagrado Prešernovega sklada. Leta 1991 je prejel Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Leta 1979 si je kupil hišo na Volčjem Gradu, kjer je v naslednjih letih preživel večino svojega časa.

V knjižnici Srečka Kosovela v Komnu je na ogled Rožančeva knjižnica.

- **STANKO BUNC** (Kobdilj 1907-1969 Kranj)

Slovničar, leksikograf, pesnik, publicist, knjižničar, avtor številnih jezikoslovnih priročnikov in učbenikov ter večkrat ponatisnjene Slovarja tujk.

- **VIKTOR KOS** (Podmelec 1899 – 1987 Šempeter pri Novi Gorici, pokopan v Komnu)

Viktor Kos je bil od leta 1932 do leta 1971 dekan v Komnu. Ob požigu Komna je skupaj s kaplanom Mirkom Renerjem (Štjak 1919 – 1993 Marburg v Nemčiji) prostovoljno odšel s krajanji v begunstvo v Nemčijo in jim tam v težkih preizkušnjah stal ob strani. V srcih Komencev sta se oba duhovnika zapisala kot nepozabna dušna pastirja, ki jih nista zapustila niti v tragičnih trenutkih vojnega nasilja.

Priloga št. 6: PLAKAT

Vir: Lasten vir

Priloga št. 7: RADIJSKI OGLAS

A: Ej ti si že biu kdaj u Štanjeli?

B: Kva? Štanjel, a je to mesto?

A: Ma tu j tm na Krasi je ena taka ljpa vas szi turnom.

B: A ma to je tam kjer imajo dober pršut pa teran?

A: Ma kaj tu, zdej bodo tudi neke pravljice predstavli, kmr boš lohku ju in piu, pa še u jamo boš lhku šou. Prou ta prava pravljica.

C: Bodite tudi vi del prave Kraške pravljice, v soboto 13.oktobra v Štanjelu.

Priloga št. 8: BROŠURA

kraskaprvljica@gmail.com

KRAŠKA PRAVLJICA

NASTANEK KRASA – KRAS

Maketa celotnega Krasa vam bo поблиžje predstavila nastanek ene izmed najredkejših pokrajin na svetu.

KULINARIKA – KAKO STA MIRO IN FRANCKO PRODAJALA VINO

Kras slovi po izvrstni hrani in dobrotah, ki jih bo mogoče poskusiti. Manjkala ne bosta niti kraški med in znameniti teran.

ARHITEKTURA – ZAČARANI GRAD

Na vsakem koraku lahko naletimo na tipično kraško hišo. Njena konstrukcija vas bo popolnoma popeljala v čas pred nekaj stoletji.

ŽIVLJENJE NEKOČ IN DANES – CESAR IN MLINAR

Kamen, lipicanci – predstavniki neživega in živega sveta. Študentje višje šole v Sežani vam bodo predstavili obdelavo kamna in svoje izdelke, lipicanci pa bodo poskrbeli za živahno vzdušje.

ZNANE OSEBNOSTI – KAKO JE ŠKOCJANSKI KAPLANC POSTAL SVETI ANTON

Na Krasu je rojenih precej osebnosti, ki so znane tako doma kot po svetu. Na razglednem stolpu si boste lahko ogledali in spoznali njihova dela ter dosežke.

PODZEMNI SVET – KAKO JE RATALA JAMA VILENICA

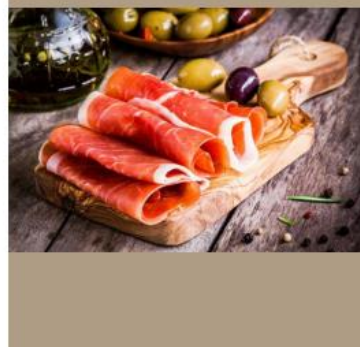
Na znameniten Ferrarjevem vrtu bodo predstavljene kraške jame. Škocjanske jame so zagotovo ena izmed glavnih znamenitosti in lepote Krasa.

ŽIVI IN NEŽIVI SVET – ZAKAJ JE TAKA BURJA NA KRASU

Izvedli bomo modno pisto, ki bo nazorno prikazala oblačila srednjega veka ter sodobnega 21. stoletja.

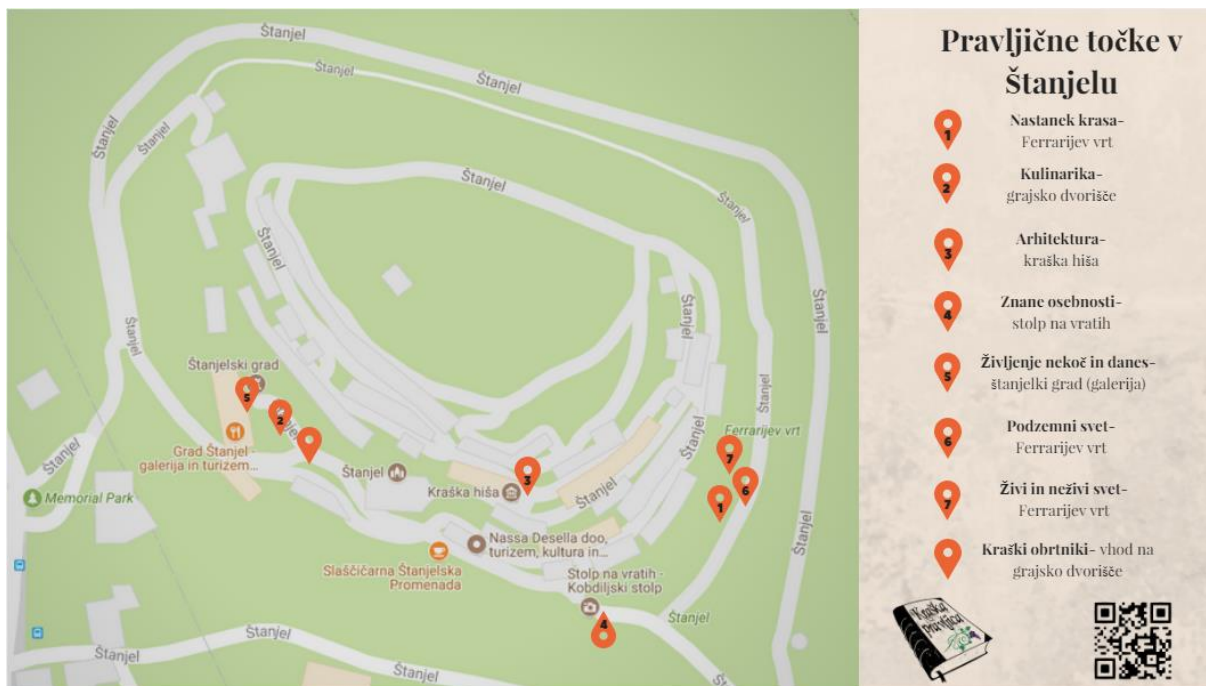
Kras je pokrajina izrazitih nasprotij: kamnita in pusta, a hkrati pisana, čarobna in radodarna.

(www.stanjel.eu)

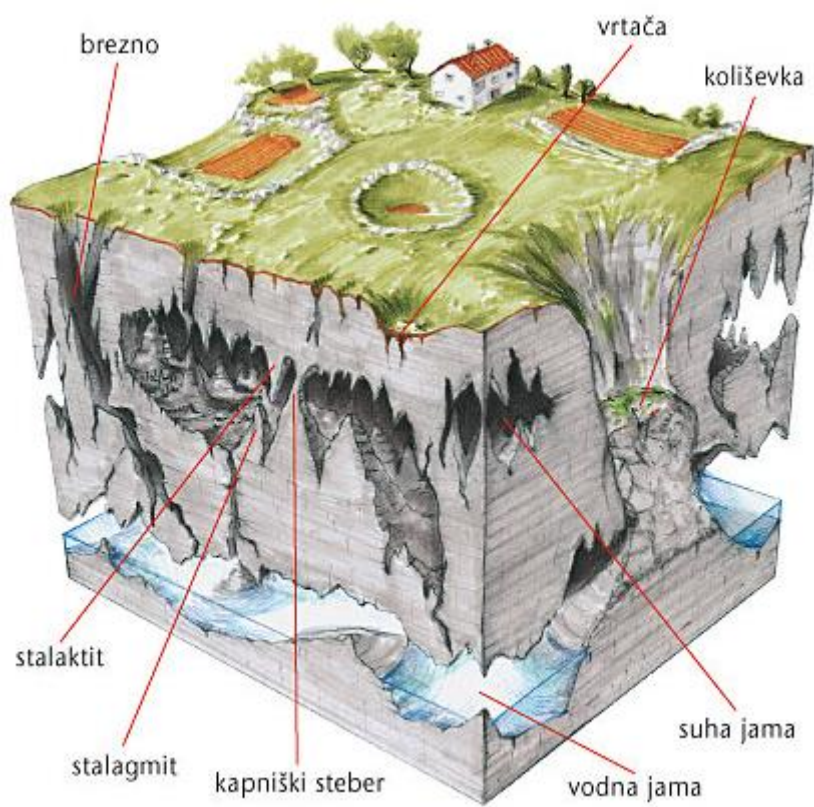

Priloga št. 9: ZEMLJEVID ŠTANJELA

Vir: Lasten vir

Priloga št. 10: MAKETA

Vir: Splet

Priloga št. 11: LETAKI

Vir. Lasten vir

Vir: Lasten vir

ARHITEKTURA

Pravljiča: Začarani grad

Vir: Lasten vir

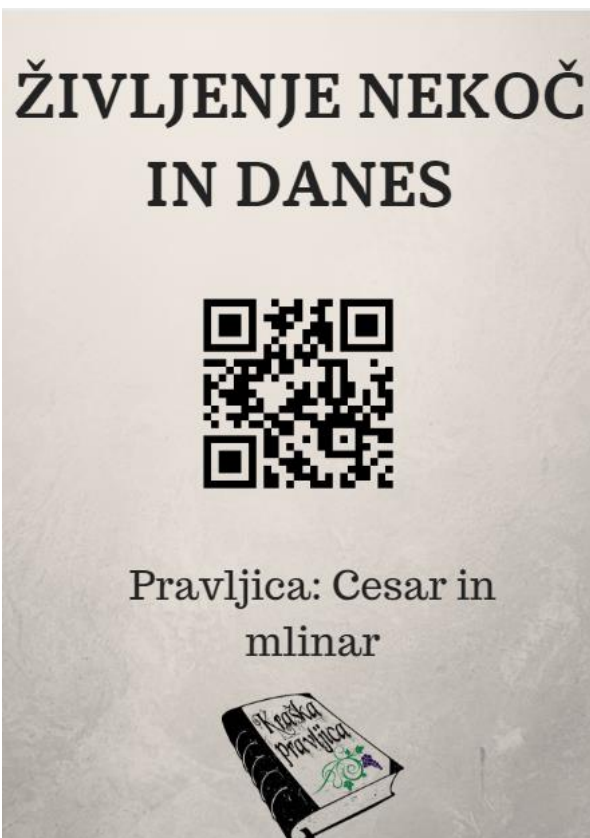
ZNANE OSEBNOSTI

Pravljiča: Kako je Škocjanski
kaplanc postal sveti Anton

Vir: Lasten vir

Vir: Lasten vir

Vir: Lasten vir

ŽIVI IN NEŽIVI SVET

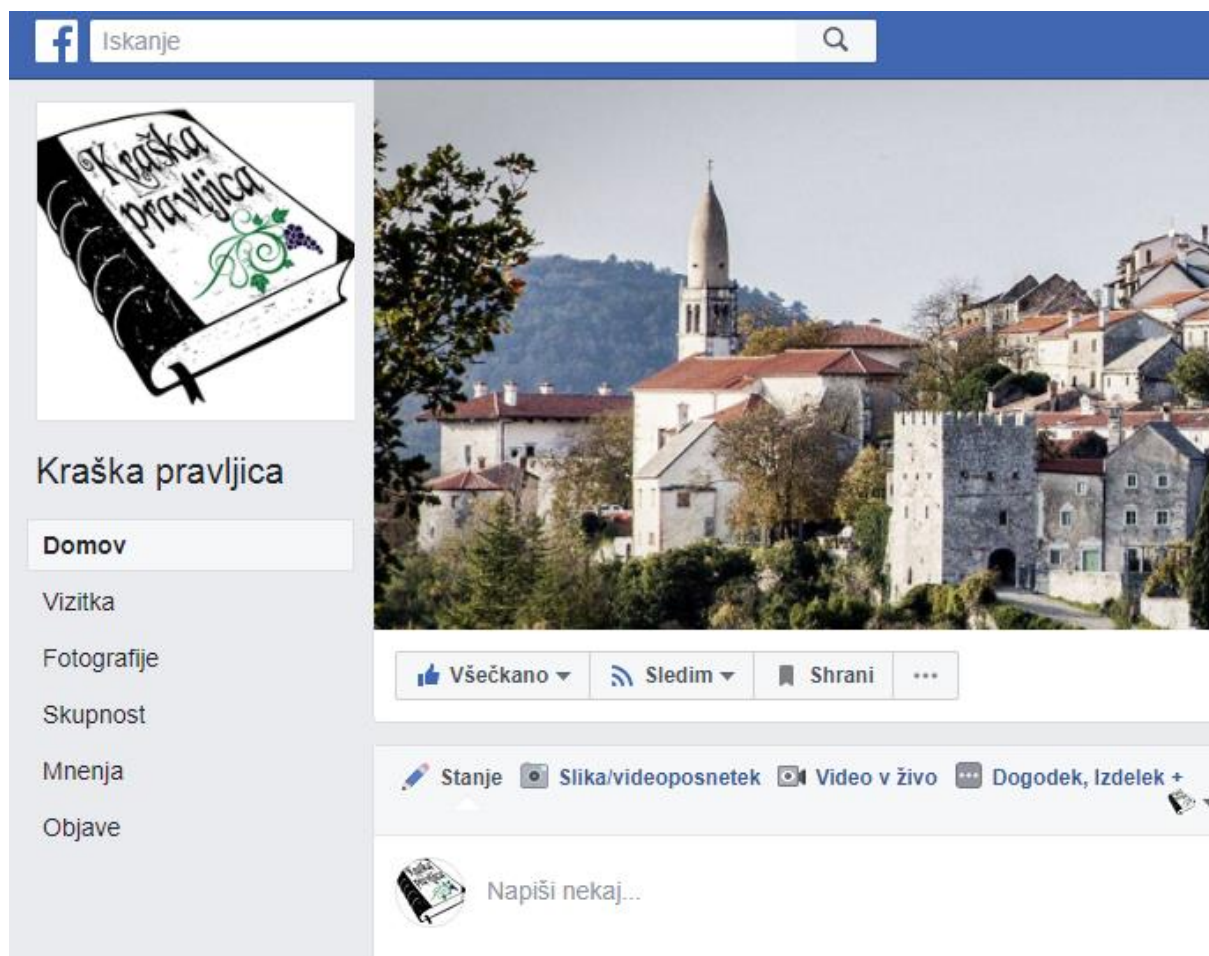
Pravljica: Zakaj je taka burja na
Krasu

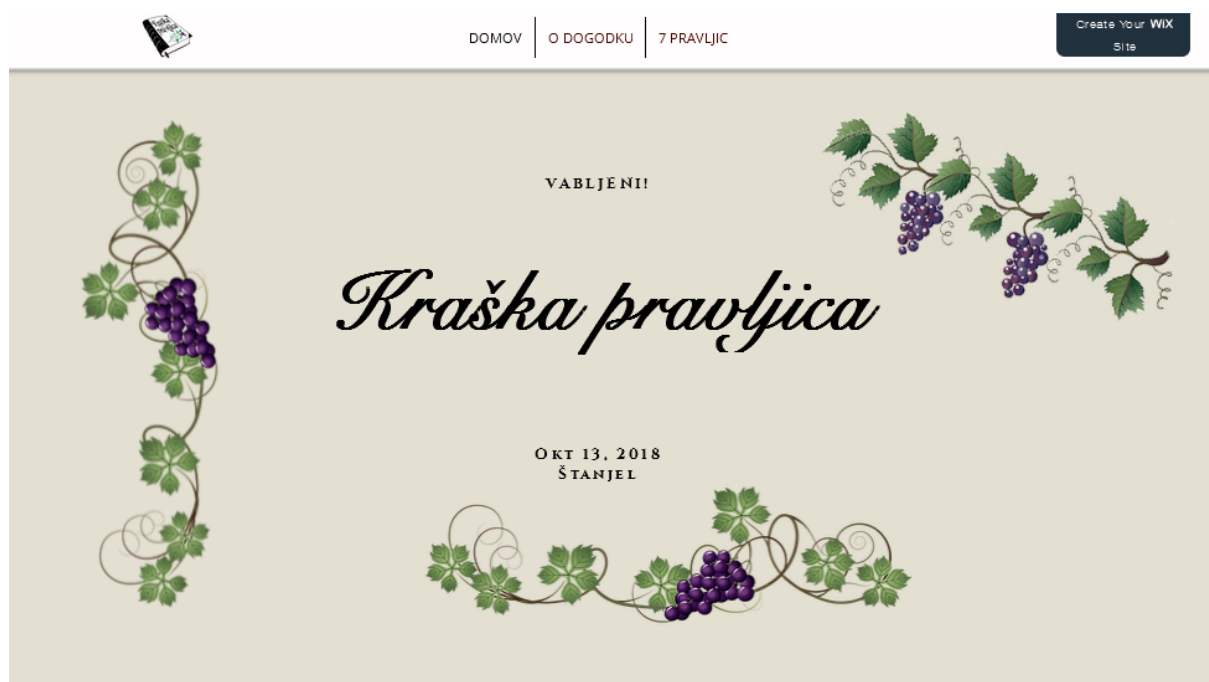
Vir: Lasten vir

Priloga št. 12: FACEBOOK in SPLETNA STRAN

Vir: Lasten vir

Vir: Lasten vir

Priloga št. 13: NAŠI SPONZORJI

**Kraško pravljico
podpirajo:**

Kamnoseštvo Bortolato
mag. Magdalena Svetina Terčon,
direktorica Kosovelove knjižnice Sežana

Pršutarna Ščuka
TIC Sežana – Zavod za
šport, turizem in prosti
čas Sežana

Kobilarna Lipica
Park Škocjanske jame

Vinar Ivo Kobal
VINAKRAS, d.o.o.,
Sežana

OŠ Komen
Čebelar Jožef Švagelj

Pupe s Krasa

Vir: Lasten vir

Priloga št. 14: PREDSTAVITEV PROJEKTNE NALOGE "KRAŠKA PRAVLJICA" NA TURISTIČNI TRŽNICI

Šolski center Srečka Kosovela Sežana
Gimnazija in ekonomska šola
Stjenkova 3, 6210 Sežana

Sežana, 8.1.2018

Turistična zveza Slovenije
Miklošičeva 38
1000 Ljubljana

Predstavitev projektne naloge »Kraška pravljica« na turistični tržnici

Vsebina in struktura predstavitve:

Z nalogo bomo na turistični tržnici predstavili svoj turistični proizvod – predstavitev kulture Krasa skozi kraške ljudske pravljice. Natančneje bomo predstavili sedem značilnosti, in sicer nastanek krasa, kulinarika, arhitektura, znane osebnosti, življenje nekoč in danes, podzemni svet ter živi in neživi svet. Menimo, da si kras z okolico zaradi njegove raznolikosti in pestrosti zasluži dobro promocijo, katero bomo poskušali doseči na turistični tržnici.

Poskrbljeno bo tudi za dobro počutje obiskovalcev, s tipičnimi Kraškimi jedmi, izdelki in promocijskim materialom.

Seznam pripomočkov, ki jih potrebujemo:

- stojnica
- električni priključek.

Sodelujoči:

- Na stojnici 7 dijakov: 4 avtorji (Andraž Hiti, Valentina Kovačič, Patricija Štemberger in Jasmina Zafran) in 3 spremljevalci
- Spremljevalci: 1 glasbenik za spodbujanje in popestritev pri tekmovanju in 2 spremljevalca za pomoč na stojnici
- Na tekmovanju nas spremlja mentorica (Mojca Železnik Buda)
- Torej skupno predvideno število sodelujočih: 4 (avtorji) + 3 (spremljevalci) + 1 (mentorica) = 8

Priloga št. 15: SEZNAM DIJAKOV TEKMOVALCEV

Naziv šole	Ime in Priimek dijaka/študenta	Razred/letnik	Kraj stalnega bivališča	Letnica rojstva
Šolski center Srečka Kosovela Sežana	Andraž Hiti	4. letnik	Senožeče	1999
Šolski center Srečka Kosovela Sežana	Valentina Kovačič	4. letnik	Koseze, Ilirska Bistrica	1999
Šolski center Srečka Kosovela Sežana	Patricija Štemberger	4. letnik	Košana, Pivka	1999
Šolski center Srečka Kosovela Sežana	Jasmina Zafran	4. letnik	Pivka	1999